

แบบเรียนภูมิศาสตร์

ว่าด้วย

ทวีปอาฟริกา

สำหรับชั้นมัธยมบท ๕ ถึงมัธยมบท ๘

ของ

อำมาตย์ตรี หลวงปิยวิทย์การ

ประกาศนียบัตรวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยออกัสฟอร์ด

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประจำมณฑลนครราชสีมา

พิมพ์ครั้งที่หนึ่ง ๒๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ราคาเล่มละ ๖๐ สตางค์

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์ศรีทอง กรุงเทพมหานคร ฯ

๑๑๐

๗๑๑๗

ลิขสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

११०

2984

แบบเรียนภูมิศาสตร์

ว่าด้วย

ทวีปแอฟริกา

๒๔ มิ.ย. ๗๐

สำหรับชั้นมัธยมศึกษา

ของ

อำนวยการที่ หลวงปิยวิทยาการ

ประกาศนียบัตรวิชาภูมิศาสตร์ มหาวิทยาลัยออกัสฟอร์ด

อาจารย์ใหญ่โรงเรียนประจำมณฑลนครศรีธรรมราช

พิมพ์ครั้งที่ ๕ ๒๐๐๐ ฉบับ

พ.ศ. ๒๔๗๐

ราคาเล่มละ ๖๐ สตางค์

พิมพ์จำหน่ายที่โรงพิมพ์ศรีหงส์ กรุงเทพฯ ฯ

มีกรรมสิทธิ์ตามพระราชบัญญัติ

เลขห้อง 214

เลขหมู่ 910

เลขทะเบียน 2/6192

เลขทะเบียน

คานา

แต่เดิมมาการเรียนภูมิศาสตร์เป็นแต่ท่องจำชื่อภูเขา แม่น้ำ เมืองสำคัญ อาชีพของพลเมือง และสินค้าขาเข้า ขาออกเท่านั้น เมื่อเป็นดังนี้มีผู้เข้าใจว่า วิชา ภูมิศาสตร์ไม่สู้จะเป็นวิชาสำคัญนัก แต่ที่จริงหาเป็นเช่นนั้นไม่ วิชาภูมิศาสตร์ที่สอนถูกย่อมาให้สังเกตและเปรียบเทียบ ไม่ใช่แต่จะให้ท่องจำเท่านั้น เมื่อเรา จะเรียนภูมิศาสตร์ของประเทศใด เราต้องศึกษาลักษณะ ภูมิประเทศของประเทศนั้น เมื่อเราทราบลักษณะของพื้นที่ ก็ ทราบว่าประเทศนั้นมีอากาศอย่างไร เมื่อทราบอากาศ และดินแล้ว ก็บอกได้ทันทีว่า มีพืช และสัตว์อะไรบ้าง พลเมืองในประเทศนั้นมีอาชีพอย่างไร ทำการเพาะปลูก เลี้ยงสัตว์ หรือจับสัตว์น้ำ ถ้าประเทศใดมีพื้นที่ราบและ อุดมไปด้วยน้ำ ก็ทำการเพาะปลูกและเลี้ยงวัว แกะ เขามี การเลี้ยงสัตว์เช่นแกะ และแกะฝั่งทะเล แม่น้ำ และ ลำคลอง มีการจับสัตว์น้ำ ถ้าประเทศใดอุดมไปด้วย โลหธาตุ เช่นเหล็กและถ่านหิน ประเทศนั้นก็ประกอบ

การคัดถกรมหรือทำเหมืองแร่ การไปมาในประเทศจะสะดวกหรือไม่ ก็ต้องดูลักษณะพินทของประเทศ ถ้าการไปมาสะดวกก็มีการพาณิชย์มาก แม้แต่การตั้งภูมิลำเนาและการแบ่งอาณาเขตก็อาศัยลักษณะแห่งภูมิประเทศ เมื่อนักเรียนได้ศึกษาเช่นนั้นแล้ว ไม่ได้ใช้แต่ความจำอย่างเดียว ใช้ทั้งความสังเกตและความคิดด้วย

การเรียนภูมิศาสตร์ ต้อง เริ่มต้น แต่ที่ที่เรายู่ ก่อน แล้วจึงค่อยขยายออกไปถึงประเทศที่ไกลเคียง ที่สุดจนประเทศที่เราไม่เคยไปหรือไม่เคยเห็น เมื่อเราจะศึกษาประเทศที่อยู่ห่างไกลไม่สามารถจะไปด้วยตนเองได้ ก็อ่านเรื่องราวของผู้ที่ได้ไปเรียบเรียงไว้ แล้วเปรียบเทียบ กับประเทศที่เราอยู่ ก็จะทราบภูมิศาสตร์ของประเทศนั้นได้ดี

สำหรับภูมิศาสตร์ทวีปอาฟริกา ข้าพเจ้าได้แบ่งประเทศตามพินท อากาศ พืช และพลเมืองที่คล้ายคลึงกัน ออกเป็นแถบๆ ประเทศหนึ่งๆ ในทวีปอาฟริกา ยังแบ่งออกเป็นแถบๆ ตามลักษณะแห่งภูมิประเทศโดยทำนองเดียวกัน

เวลาเรียน ภูมิศาสตร์ ควร เอา แผนที่ใหญ่ ออก ทางดู

ณ

ด้วย แผนที่ที่นับว่าดี เช่น Philips' Modern School Atlas
of Comparative Geography

เวลานั้นแบบเรียนภูมิศาสตร์ยังไม่สู้มีมากนัก จึง
หวังว่าแบบเรียนนั้นคงจะเป็นประโยชน์แก่ครูและนักเรียน

วันที่ ๑๓ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๕

ข้ามาตย์ตรี หลวงปียวิทยาการ

บัญชีเรื่อง

	หน้า
คำนำ	ง
<u>บทที่ ๑</u> ทวีปอาฟริกา	๑
ฝั่งทะเล	๒
ขนาด	๒
อากาศ	๒
ทะเลทราย	๓
ภูเขา	๔
แม่น้ำ	๖
ทะเลสาบ	๕
พืช	๑๐
สัตว์ป่า	๑๑
ชาติมนุษย์	๑๗
การปกครอง	๑๘
<u>บทที่ ๒</u> ประเทศแถบเมริเตอร์เรเนียน	๑๕
ประเทศสมอรออคโค	๒๒

	หน้า
ประเทศอิตาลี	๒๓
„ ดูนีส	๒๕
<u>บทที่ ๓</u> ประเทศแถบทะเลทราย	๒๖
ประเทศอียิปต์	๒๗
„ ลิเบีย	๓๐
„ สหราชอาณาจักร	๓๑
„ มอริเตเนีย	๓๕
„ ไรโอเดโอโร	๓๕
<u>บทที่ ๔</u> ประเทศแถบสุดาน	๓๕
ประเทศสุดานของฝรั่งเศส	๓๘
„ เซเนกัล	๓๘
„ แกมเบีย	๓๙
„ ไนจีเรียภาคเหนือ	๔๐
„ แองโกลอียิปเชียนสุดาน	๔๒
„ อะบิสสินี	๔๒
แดนโซมาลีของฝรั่งเศส	๔๓
แดนโซมาลีของอังกฤษ	๔๔
แดนโซมาลีของอิตาลี	๔๔

	ประเทศเอริเทรีย	๔๕
<u>บทที่ ๕</u>	<u>ประเทศแถบอื่น</u>	๔๖
	ประเทศกินของโปรตุเกส	๔๘
	„ กีนของฝรั่งเศส	๔๘
	„ ไอวอรีโคสต์	๔๘
	„ ดาโฮเม	๕๐
	„ สีเอรรา เลโอเน	๕๐
	„ โกลด์โคสต์	๕๒
	„ ไนเจียเรียภาคใต้	๕๒
	„ โลเบียเรีย	๕๓
	„ อาฟริกาภาคตะวันออกของฝรั่งเศส	๕๔
	„ อังกฤษ	๕๕
	„ กองโกของเบลเยียม	๕๖
<u>บทที่ ๖</u>	<u>แถบป่าไม้เตี้ยๆ ทางทิศตะวันออก</u>	๕๗
	ประเทศยูกันดา	๖๒
	„ คีนยา	๖๔
	„ ทานกานียา	๖๕
	เกาะแซนซิบาร์	๖๗

	หน้า
ประเทศโรดีเซียภาคเหนือ	๖๘
แดนนียาสา	๗๐
ประเทศโมซามบิก	๗๐
<u>บทที่ ๓</u> ประเทศอาฟริกาใต้แม่น้ำชามเบซี	๗๑
ประเทศโรดีเซียภาคใต้	๗๓
,, อาฟริกาตะวันตกเฉียงใต้	๗๕
แดนเบชัวนา โปรเท็คตอเรต	๗๖
สหรัฐอาฟริกาใต้	๗๗
แดนบาสุโต	๗๓
<u>บทที่ ๔</u> เกาะต่างๆ ของทวีปอาฟริกา	๗๔
เกาะเซเชลส์	๗๕
เกาะโซมาลีแลนด์	๗๕
เกาะมาดากัสการ์	๗๖
เกาะรีอูนียง	๗๖
เกาะปรัสเซอ	๗๖
เกาะเซนต์เฮเลนา	๗๖
เกาะเซนต์ปีแยร์และมิเกอลัน	๗๖
เกาะแอสเซนชัน	๗๖
เกาะตรินิแดดและโตเบโก	๗๖
เกาะบาร์เบโดส	๗๖
เกาะจาเมกา	๗๖
เกาะคิวบา	๗๖
เกาะฮาวาย	๗๖

บทที่ ๑

ทวีปอฟริกา

ทวีปอฟริกา มีภูมิประเทศประกอบด้วยหิน ขาว
ประมาณ ๘,๓๓๐ กิโลเมตร ส่วนแผ่นดินทั้งทางทิศตะวัน
ออกและตะวันตก จมลงไปเป็นท้องมหาสมุทรอินเดีย
และมหาสมุทรแอตแลนติก ส่วนทางเหนือของทวีปเป็น
ที่ราบกว้างใหญ่ มีส่วนสูงคิดเฉลี่ยประมาณ ๓๓๐ เมตร
เหนือระดับน้ำทะเล ส่วนใต้เป็นที่เนินราบ สูงชันเป็น
เชิงเทินเป็นชั้นๆ ส่วนทางใต้ที่สุดเป็นที่สูงที่สุด ส่วน
สูงตอนเหนือคิดเฉลี่ยประมาณ ๑๓๓๖ เมตร ทางทิศตะวันตก
และทิศตะวันออก มีเทือกเขาและยอดเขาที่สูงเป็นภูเขา
ไฟ คือ ภูเขาคาเมรูนอยู่ทางทิศตะวันตก ภูเขาคลีมันजारอ
และยอดภูเขาไฟอื่นๆ อยู่ทางทิศตะวันออก
ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของทวีป มีแอ่งลึก
ยาวกว่า ๖,๖๖๐ กิโลเมตร ทางด้านเหนือมีทะเลสาบเดดส์

(ในประเทศปาเลสไตน์) และทะเลแดง ถัดลงมาทางใต้ซึ่งเป็นที่สูงกว่า มีทะเลสาบน้ำจืดใหญ่ๆ ในอาฟริกาภาคตะวันออก คือ ทะเลสาบรูตอฟ ทะเลสาบนียาสา และทะเลสาบอื่นๆ อีก

ฝั่งทะเล ทวีปอาฟริกามีฝั่งทะเลคล้ายกันกับประเทศอินเดีย คือ ฝั่งทะเลไม่เว้าๆ แหว่งๆ ตลอด ไม่มีคาบสมุทรหรือแหลมยื่นออกไปในมหาสมุทรนัก และไม่มีย่านน้ำเข้าไปในแผ่นดินเหมือนอย่างในทวีปยุโรป และไม่มีการคมนาคมทางน้ำติดต่อระหว่างฝั่งทะเลและภายในทวีป แม่น้ำใช้ในการเดินเรือไม่ได้ นอกจากแม่น้ำไนล์ในตอนปากแม่น้ำมาไหลเขี้ยวและแม่น้ำตกลไหลมาจากที่ชันของเนินราบลงไปที่ฝั่งทะเล ส่วนแม่น้ำแถบเนินราบใช้ในการเดินเรือได้

ขนาด ทวีปอาฟริกามีเนื้อที่ประมาณ ๓๑,๕๔๔,๔๔๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม หรือประมาณ ๓ เท่าของทวีปยุโรป และประมาณ ๑ เท่าของอาณาจักรอินเดีย อยู่เหนือและใต้เส้นศูนย์สูตร ๓๕ องศา อาฟริกาภาคเหนือเป็นแผ่นดินใหญ่ ส่วนอาฟริกาภาคใต้เป็นคาบสมุทร

อากาศ จำนวนเนื้อที่ที่อยู่ในเขตร้อนประมาณ ๓

ของทวีป เว้นแต่ทางเหนือที่สุดและทางใต้ที่สุด ซึ่ง
 เป็นที่สูง ทวีปอาฟริกาอากาศร้อนเหมือนกันตลอด
 ในตอนกลางเป็นเขตร้อน มีฝนตกเสมอ ทั้งจึงทาง
 เหนือและทางใต้ของเขตร้อน ความอากาศคล้ายคลึงกัน
 เพราะทั้งสองแห่งยังห่างไปจากเส้นศูนย์สูตรไปทางเขตก
 อบอุ่น แต่ทางใต้เป็นที่สูงกว่าทางเหนือ เพราะฉะนั้น
 อากาศจึงหนาวกว่า อาฟริกาใต้มีมหาสมุทรใหญ่อยู่ทาง
 ทิศตะวันตก ทิศตะวันออก และทิศใต้ เหตุนี้ฝนตก
 มากกว่าอาฟริกาเหนือ ซึ่งมีแผ่นดินใหญ่ของทวีปยูเรเชีย
 อยู่ทางเหนือ ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ และทิศ
 ตะวันออก เว้นแต่ฝั่งทะเลทางทิศตะวันตก เปิดช่อง
 ให้ลมทะเลพัดเข้ามาได้

ทะเลทราย

ถ้าเราดูแผนที่ที่แสดงความร้อนหนาว จะเห็นได้
 ว่าเส้น แสดง ความ ร้อน ของ ศูนย์สูตร ของโลกใน เดือน
 กรกฎาคม จะผ่านตอนกลางของอาฟริกาเหนือ ใต้เส้น
 ตรอปิก ออฟ แคนเซอร์ และในเดือนมกราคมเส้นนั้น
 จะลดต่ำลงมาที่เส้นตรอปิก ออฟ แคปรีคอนในอาฟริกา
 ใต้ แถบแรก คือทะเลทรายสะหะรา และแถบที่สอง

คือทะเลทรายกะลาหะรี ทั้งสองแห่งเป็นทะเลทรายแถบ
เขตตะวันออกแท้

ทะเลทรายสะหะรา เป็นทะเลทรายที่ใหญ่ที่สุดในโลก มีเนื้อที่เป็นสองเท่าของอินเดีย ลมร้อนสุมได้
พัดผ่านมา ทำให้เกิดเป็นเขาทราย หรือกองทรายสูง
ตั้งแต่ ๑๖๐ เมตร ถึง ๒๐๐ เมตร ขึ้นเป็นหลายแห่ง สัตว์
ที่สามารถจะข้ามทะเลทรายได้คืออูฐเท่านั้น

ที่เชิงเขา ตึเบสต์ และท้องถิ่นอีกเป็นหนองน้ำ มี
ต้นอินทผลัม ต้นไม้อื่น ๆ และหญ้าขึ้น ที่เหล่านี้
เรียกว่า Oases ในที่เช่นนั้นพ่อค้าเกวียนหยุดพักรอน เพื่อ
รับประทานน้ำ และจัดหาน้ำสำหรับจะได้เดินทางต่อไป

ภูเข

ภูเขแอตลาส เป็นพืดไปทางทิศตะวันตกเฉียง
เหนือ มีสองพืดคือแอตลาสน้อย (Lesser Atlas) ตั้งอยู่
ใกล้ฝั่งทะเล ส่วนแอตลาสใหญ่ (Greater Atlas) อยู่ใต้
ลงมา ยอดที่สูง สูงถึง ๔,๖๖๐ เมตร และปกคลุมไป
ด้วยหิมะ หุบเขานับบริบูรณ์อยู่ระหว่างพืดภูเขทั้งสอง
เรียกว่า The Telle ยอดที่สูงซึ่งปกคลุมไปด้วยหิมะ

ลมพัดพาเอาฝนมาตกที่นั่น ฝนจึงไม่ตกในที่ทะเลทราย
ซึ่งอยู่ทางใต้

ภูเขาคามารูน เป็นภูเขาไฟหมู่หนึ่ง ตั้งอยู่สูง
จากที่เนินราบทางทิศตะวันตกของอาฟริกา ทางอ่าวกัน
ยอดที่สูงที่สุดในพืดภูเขาคามารูนสูงประมาณ ๔,๓๓๐ เมตร
ที่สูงตเบสตี เป็นพืดไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ
ผ่านตอนกลางของทะเลทราย สูงถึง ๒,๖๖๐ เมตร ทำ
ให้ฝนตกลงมาในทรายนและแห้งแล้ง

เทือกภูเขาตะวันออก เป็นพืดไปทางทิศตะวันออก
เฉียงใต้โดยรอบคั่นขนานกันกับฝั่งทะเล แต่อยู่ห่าง
จากฝั่งทะเลเล็กน้อย ในส่วนต่างๆ ของพืดภูเขาานี้ มี
ชื่อต่างๆ กัน พืดภูเขาตั้งต้นในทางใต้ เรียกว่านิวเฟลด์
(Nieuwveld) และเป็นพืดไปทางแม่น้ำลิมโปโป ยาว
ประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตร เรียกว่า ดราเคนสแบร์ก ภูเขา
เหล่านี้สูงถึง ๓,๖๖๐ เมตร เป็นที่ซึ่งมีภูมิประเทศสวยงาม
มากที่สุด ในอาฟริกาใต้ ภูเขามาดอปโปตั้งสูงระหว่าง
แม่น้ำลิมโปโปและแม่น้ำชามเบซี ภูเขาไฟมามาแต่
เวลานับแล้ว ตั้งสูงทางทิศตะวันออกของที่เนินราบตอน
กลาง ยอดที่สูงที่สุด ชื่อ คิลิมันजारอ สูงประมาณ ๖,๖๖๐

เมตร ยอดที่สูงอีกยอดหนึ่ง เรียกว่า ยอดเคเนย์ สูง
ประมาณ ๖,๐๐๐ เมตร ภูเขาสูงๆ เหล่านี้ถึงแม้จะอยู่ใต้
เส้นศูนย์สูตรเล็กน้อย ยังมีหิมะปกคลุมตลอดปี ลมได้
หอบเอาฝนจากมหาสมุทรอินเดียมาตกแถบนี้

ที่สูงอะบิสสินี เป็นแผ่นดินผืนใหญ่ สูงคิดเฉลี่ย
ประมาณ ๒,๖๖๐ เมตร บางแห่งสูงถึง ๔,๖๖๐ เมตร ถึง
๕,๐๐๐ เมตร มีแอ่งลึกระหว่างภูเขา ด้านข้างๆ เป็น
เขาสูงชัน สูงประมาณ ๑,๕๐๐ เมตร ฝนตกในแถบ
ภูเขาานชุกมาก

แม่น้ำ แม่น้ำสำคัญของทวีปอาฟริกา คือ แม่น้ำ
ไนล์, ไนเจอร์, คองโก, ซามเบซี, เซเนกัล, แกมเบีย,
ออเรนจ์ และลิมโปโป

แม่น้ำไนล์ เป็นแม่น้ำที่ยาวที่สุดในอาฟริกา แม่น้ำ
แควใหญ่คือแม่น้ำไวต์ไนล์ เกิดจากที่เนินราบ ซึ่งเป็น
ทะเลสาบ อยู่ใต้เส้นศูนย์สูตรของโลก สูงประมาณ
๒๐๐๐ เมตร ไหลจากทะเลสาบวิกตอเรีย และทะเลสาบ
แอลเบอต เมื่อแม่น้ำไนล์ผ่านสุแดนแล้ว มีแคว
สองแคว ไหลมาบรรจบกับแม่น้ำไนล์ คือแม่น้ำบลูไนล์

และแม่น้ำอาคบาหรือแม่น้ำแบคไนล์ แม่น้ำสอง
สายนี้ไหลมาจากอะบิสสินี ความสมบูรณ์ของประเทศ
อียิปต์ และชีวิตของคนนับเป็นจำนวนล้าน ๆ อาศัย
แม่น้ำสองสายนี้ แม่น้ำเกิดจากภูเขาสูงและเพราะเป็น
แม่น้ำที่ไหลเร็ว จึงได้พัดพาเอาดินทรายลงมาที่แม่น้ำไนล์
เป็นจำนวนมาก และกระแสน้ำได้พัดลงมาถึงอียิปต์
ตอนใต้ และได้กระจายไปทั้งสองฟากฝั่งของแม่น้ำ
เมืองสำคัญตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำและที่แผ่นดินสันดอน คือ
เมืองคาร์คัม, ไคโร, อเล็กซานเดรีย และดาเมียตดา
ที่เมืองอาสวานและอะซุต ราษฎรได้ทำทามบใหญ่ขวาง
แม่น้ำไว้ และทอนน้ำเขาลงทั้งสองข้างของแม่น้ำไนล์
นับแต่ปากแม่น้ำไป ใช้ในการเดินเรือได้ประมาณ ๕,๐๐๐
กิโลเมตร

แม่น้ำไนเจอร์ เป็นแม่น้ำใหญ่ของสudanตะวันตก
เกิดจากที่สูงประมาณ ๕๓๐ เมตร และไหลผ่านป่าโปร่ง
และป่าทึบ ในที่สุดไหลลงสู่อ่าวกินี เมืองดิมบัคตู
เป็นศูนย์กลางของการพาณิชย์ทางเกวียนในสะหะรา และ
เป็นเมืองหลวงของสudanฝรั่งเศส ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ
แม่น้ำไนเจอร์มีแนวสำคัญคือ แม่น้ำเบนุ ซึ่งไหลผ่าน

ทางใต้ของทะเลสาบชาด

แม่น้ำคองโก ถึงแม้จะไม่ใช่ว่าแม่น้ำที่ยาวที่สุด ยังเป็นแม่น้ำที่ใหญ่ที่สุดในอาฟริกา เกิดจากทางใต้ของทะเลสาบทานกานยีกา ไหลห่างไกลจากที่เกิดของแม่น้ำไนล์นัก แม่น้ำนี้ไหลผ่านตอนกลางของอาฟริกา และไหลผ่านที่เป็นป่าดิบ ซึ่งเป็นที่อาศัยของพวกที่ยังไม่รุ่งเรืองเป็นส่วนมาก

แม่น้ำชามเบซี เป็นแม่น้ำสำคัญเป็นทีสี่ในอาฟริกา เกิดจากที่สูงในตอนกลางของเทเนินราบตอนกลาง ในตอนกลางของแม่น้ำมาตักวิกตอเรีย เป็นน้ำตกที่ใหญ่ที่สุดในอาฟริกา แม่น้ำนี้ไหลลงสู่ทะเลโมซัมบิก

แม่น้ำเซเนกัลและแกมเบีย เกิดใกล้ๆ กันกับที่เกิดของแม่น้ำไนเจอร์ และไหลลงทางทิศตะวันตกลงสู่มหาสมุทรแอตแลนติก เหนือและใต้แหลมเวอดเป็นลำดับ แม่น้ำไหลผ่านป่าดิบ และไหลผ่านแถบที่ร้อนชุ่มชื้น และที่ราบริมฝั่งทะเล ประเทศเซเนกัลอยู่ระหว่างกลางของแม่น้ำทั้งสองนี้

แม่น้ำออเรนจ์ และสาขาชื่อแม่น้ำวาล เป็นแม่น้ำ

ใหญ่ของประเทศราชของอังกฤษ เกิดจากภูเขาตราเคน
สแบร์ก และไหลไปทางทิศตะวันตก ลงสู่มหาสมุทร
แอตแลนติก

ทะเลสาบ

ทะเลสาบใน ออฟริกาใหญ่กว่า และมีมากกว่า ทวีป
อื่น ๆ เว้นแต่ทวีปอเมริกาเหนือ มีทะเลสาบแฉกหนึ่ง
ตั้งอยู่ในแองโกลิ (The great Rift valley) สูงประมาณ ๕๐๐
ถึง ๑๕๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล

ทะเลสาบวิกตอเรีย เป็นทะเลสาบที่ใหญ่ที่สุดใน
ทวีปอฟริกา ใหญ่เป็นที่สองของทะเลสาบสूपเรีย มี
เนื้อที่ประมาณ ๗๐,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม และมี
ฝั่งทะเลยาวประมาณ ๕,๓๓๐ กิโลเมตร แม่น้ำไนล์ไหลจาก
ทะเลสาบนี้ มีเรือกลไฟเดินไปมาในที่ต่างๆ ตามฝั่ง
ทะเลสาบ

ทะเลสาบแอตเบอต ตั้งอยู่ในที่แองโกลิ มีแม่น้ำ
ไหลจากทะเลสาบนี้ ทะเลสาบตั้งอยู่ต่ำกว่าและมีขนาด
เล็กกว่าทะเลสาบวิกตอเรียมาก

ทะเลสาบทานกานียกา เป็นทะเลสาบที่ยาวที่สุด
(เมื่อคิดเทียบกับส่วนกว้าง) ยาวประมาณ ๘๐๐ กิโลเมตร
กว้างประมาณ ๕๐ ถึง ๘๐ กิโลเมตร บางแห่งทะเลสาบ
ลึกมาก

ทะเลสาบนียาสา ตั้งอยู่ที่แอ่งอีกแห่งหนึ่ง เป็น
ทะเลสาบที่อยู่ในแอ่งทางใต้ที่สุด

ทะเลสาบชาต เป็นที่ต่ำ อยู่ทางใต้ของทะเลทราย
สะหะรา น้ำไหลจากที่สูง ซึ่งอยู่โดยรอบ ลงสู่ทะเลสาบนี้
ทะเลสาบนี้ไม่มีทางไหลลงสู่ทะเล และเมื่อถึงฤดูร้อน
น้ำได้กลายเป็นไอไปเสียมาก

พืช ถ้าเราออกจากเส้นศูนย์สูตรไปทางทิศเหนือ
หรือทางทิศใต้ ก็ผ่านเขตที่มีพืชคล้ายคลึงกัน ใน
ชั้นแรกจะผ่านป่าแถบร้อน ทั้งหญ้าแถบร้อน ป่าไม้เตี้ยๆ
และทุ่งหญ้า และทะเลทราย ในที่สุดจะถึงแถบป่าไม้
ที่ผลัดใบ แถบภูเขาแอตลาสในทางเหนือ และแถบ
ภูเขาเตรเคนสแบร์กในทางใต้ที่สุด

ลมสินค้าตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งพัดผ่านแผ่นดิน
ของทวีปยูเรเชีย เป็นลมแห้งแล้ง ไม่นำฝนมา ลม

สินค้าตะวันออกเฉียงใต้พัฒนามาจากทะเล เป็นลมชุ่มชื้น และฝนตกทางทิศตะวันออก และตะวันออกเฉียงใต้ของทวีปแอฟริกา แล้วก็พัดเข้าไปภายในทวีปเป็นลมแห้งแล้ง ลมตะวันตกซึ่งพัฒนามาจากมหาสมุทรแอตแลนติก เมื่อพัดผ่านทราย ซึ่งมีอากาศร้อน เช่นทะเลทรายสะหะรา ไม่นำฝนมา เว้นแต่แถบเขาและภูเขาสูงๆ เช่นภูเขาแอตลาส ที่สูงสุดเบสส์และภูเขาคามารูน มีฝนตกชุก

สัตว์ป่า

สัตว์ป่าในแอฟริกามีขนาดใหญ่ และมีมากกว่าทวีปอื่น ๆ กวางในแอฟริกามีหลายชนิด แต่ต่างกับกวางที่อื่น ๆ คือเขาของมันกลวง งอกจากกระดูกซี่โครงและอยู่จนตลอดชีวิต ส่วนกวางธรรมดาที่เขาแข็งและเปลี่ยนทุก ๆ ปี มีเขาใหม่งอกขึ้นแทนที่ มีหลายกิ่ง ส่วนเขากวางแอฟริกายาวและงอ ไม่มีกวางธรรมดาหรือไม่มีหนามในแอฟริกาใต้เขาแอตลาสลงมา ในแถบนั้นมีสัตว์คล้ายๆ กับสัตว์ในยุโรปตอนใต้ ซึ่งเป็นเครื่องพิสูจน์ว่า แอฟริกาตอนเหนือเคยเป็นส่วนหนึ่งของทวีปยุโรปมาครั้งหนึ่ง

สิงหะโมน อยู่ในจำพวกสัตว์ที่มีโลหิตอุ่น สิงชนิดนี้มีในอาฟริกา คือ กอริลลา และชิมแปนซี กอริลลาเป็นสัตว์ที่ใหญ่และแข็งแรงในจำพวกลิง สูง ๒ เมตร มันมีแขนยาวแข็งแรง มันโยนตัวของมันได้ไกลถึง ๗ เมตร ถึงคล้ายๆ กับคน มันนอนในเวลากลางคืน และตื่นในเวลากลางวัน มันอยู่ตามต้นไม้ แต่เดินตัวตรงไปตามพื้นดินอย่างคนไม่ได้ เพราะเท้าของมันไม่มีส้นเท้าเข้า มันเอียงไม้และใบไม้มาทำเป็นที่อาศัยสำหรับให้พวกมันอยู่ มันกินผลไม้แข็ง และอาศัยอยู่ในป่าดิบ ใกล้ๆ กับเส้นศูนย์สูตร ชิมแปนซี สูงประมาณ ๑.๖ เมตร

ลิงบาบูน สิงชนิดนี้มีหน้าตาคล้ายสุนัข ไม่อยู่ในป่า แต่อยู่ในที่โปร่งแถบภูเขา มันวิ่งได้เร็ว เท้าและขาของมันยาวเกือบเท่าๆ กัน มันมักจะอยู่ด้วยกันเป็นฝูงๆ และออกเที่ยวหาผลไม้กินในเวลากลางวัน

ช้าง เป็นสัตว์ใหญ่ที่สุดในจำพวกสัตว์บก ถึงไม่ใช่เป็นสัตว์ที่สูงสุดก็จริง มันสูงประมาณ ๓.๓ เมตร ถึง ๔ เมตร อาศัยอยู่ตามป่าดิบ เพราะมันทนอากาศร้อนไม่ได้ และมันออกมาที่โปร่งเมื่อเวลาอากาศเย็น เพื่อ

หาน้ำมัน และอาบนํ้า ข้างแอฟริกา ต่างกัน กับข้างใน
ประเทศอินเดียหลายประการ ประการที่หนึ่ง คือ ทุ
ของมันใหญ่โตมาก กว้างประมาณ ๑.๕ เมตร ถึง ๒ เมตร
ขามันยาวกว่า กว้างของมันที่ตอนปลายแยกเป็นสองแฉก
ข้างทั้งตัวผู้ และตัวเมียมัน ส่วนหางของตัวผู้ใหญ่กว่า
หางของตัวเมีย ยาวประมาณ ๓ เมตร ข้างแอฟริกาเลี้ยง
ไม่เชื่องเหมือนอย่างข้างอินเดีย ซึ่งใช้ให้ทำการงานได้
งานช่างมีค่ามาก ได้มีผู้ฆ่ามันเสียมากเพื่อเอางา.

แรด มีขนาดลึกลงมา แรดแอฟริกาต่างกันกับ
แรดในอินเดีย มันมีนํ้า ๒ นํ้า และหนังของมันไม่เย็น
เหมือนอย่างแรดอินเดีย แรดอาศัยอยู่ในป่า กินกิ่งไม้
อ่อนและใบไม้อย่างข้าง มันมักจะอยู่เป็นฝูง ๆ ในป่า
ตั้งแต่ประเทศอะบิสสินีลงมาจนถึงมณฑลเคป แรด
บางชนิดกินหญ้าและอาศัยอยู่ตามทุ่ง

ยีราฟ เป็นสัตว์ที่สูงที่สุด สูงประมาณ ๕ เมตรหรือ
๖ ๓ เมตร มันมีขาขาวและคอยาว การที่ต้องมีอวัยวะ
เช่นนั้น เพราะใบไม้เป็นอาหารของมัน และใบไม้อยู่สูง
มันมีลักษณะสำหรับดึงใบไม้ลงมา ขาของมันยาว เพราะ
ฉะนั้นมันจึงวิ่งเร็ว ถึงมาที่มดเท็จเร็วที่สุดก็ไล่มันไม่ทัน

ตัวมันสูง มันจึงสามารถเห็นศัตรูได้แต่ไกล และเตรียมตัวหนีทัน ผิวหนังของมัน เป็น จดๆ ลายๆ เพราะฉะนั้นมันปรากฏในหมึกไม้คล้ายๆ กับต้นไม้สูง ซึ่งไม้แสงพระอาทิตย์ส่องลงมาที่ใบไม้ ยีราฟมีอยู่ทั่วไปในตอนกลางและตอนใต้ของทวีปอฟริกา แม้แต่ในแถบทะเลทรายกalahari ก็มี มันอดน้ำได้หลายๆ วันเหมือนกับอูฐ

ม้าลาย มีอยู่ในจำพวกม้าป่า มีลายทั่วตัว อาศัยอยู่ในอฟริกาเท่านั้น เป็นสัตว์ที่สวยแต่ไม่ทำอันตรายใครๆ อยู่กันเป็นฝูงๆ ในป่าไม้เตี้ยๆ ในแถบที่ลุ่มมันอยู่กันเป็นฝูงๆ ตั้งร้อยตั้งพันตัว แต่เมื่อบ้านเมืองเจริญขึ้นมันก็สาบสูญไป ในอฟริกาภาคตะวันออกยังมีอยู่มาก ม้าลายชนิดหนึ่งในอฟริกา ราษฎรได้นำมาฝึกหัดให้ลากเกวียนและรถ

สิงห์โต เป็นพระยาของสัตว์ทั้งหลาย เป็นใหญ่อยู่ในทุ่งหญ้าและป่าไม้เตี้ยๆ อันกว้างใหญ่ มันมีสีเหลืองแดง แสดงว่าที่อยู่ของมันเดิมอยู่ในทะเลทราย และในแถบทะเลทรายกalahari สัตว์ที่กินหญ้าเป็นอาหาร เช่น ม้าลาย กวาง, ควาย, วัว และลา เป็น

อาหารของมัน สัตว์จำพวกนี้ไม่มีในทวีปยุโรป และ
ในทวีปเอเชียก็มีอยู่ เป็นบางแห่ง แต่ในอาฟริกายังมี
อีกมาก เช่นในอาฟริกาตะวันออกและในแคว้นโซมาลี

สุนัขไฮยีนา (Hyena) มีตัวล่ำๆ มันใหญ่และดุ
กว่าสุนัขชนิดอื่นๆ มันหอนมีเสียงคล้ายคนหัวเราะ มัน
กินแพะ ลา วัว ควาย แม้แต่เด็กมันก็เอาไปกิน

กวางแอนต์โลป (Antelopes) มีหลายชนิดใน
อาฟริกา มันอยู่ตามที่โปร่งมีขายาวและวิ่งเร็ว สามารถ
จะหนีจากศัตรูของมันทัน เช่นสิงห์โต สุนัขป่า สุนัข
ไฮยีนา มันไม่อยู่ในป่าทึบ ในแถบที่มีหญ้าและมีอากาศ
อบอุ่นมันชอบอยู่ และมันอยู่เป็นฝูงๆ เป็นจำนวน
มาก กวางแอนต์โลปมีหลายชนิด ชนิด Hartbeest
ไม่ค่อยงามเหมือนชนิดอื่นๆ โหล่ของมันสูงกว่าส่วน
หลังตอนอื่นๆ กวางเหล่านี้ไปเป็นฝูง กวางตัวแก่
ในฝูงคอยดูศัตรูขณะเมื่อตัวอื่นๆ กำลังกินหญ้าอยู่

อีพพอโปเตมัส มีสี่ระยะ ปาก และฟันใหญ่มาก
เป็นสัตว์น้ำที่ใหญ่ที่สุดในจำพวกที่มีโลหิตอุ่น ส่วน
ปลาวาฬเป็นสัตว์ชนิดที่ใหญ่ที่สุดในทะเลน้ำเค็ม ตัวของ
มันใหญ่โตและหนัก ยาวตั้งแต่ ๔ เมตร ถึง ๔.๖ เมตร

และวัดโดยรอบยาว ๕.๖ เมตร มันใช้เชืวของมันสำหรับ
ทั้งหญ้าและพืชในน้ำเป็นอาหาร มันชอบอาศัยอยู่ใน
แม่น้ำและทะเลสาบ และออกหากินตามฝั่งในเวลา
กลางคืน

นกกะจอกเทศ เป็นสัตว์ที่ใหญ่ในจำพวกนก สูง
กว่าคนที่สูงที่สุด ถึงแม้มันเป็นนกก็จริง แต่มันบินไม่
ได้ เท้าของมันมีนิ้วทั้งสองข้าง นกกะจอกเทศชอบอยู่
ในที่ราบโปร่ง เช่นเดียวกับบิราฟและอูษฏร์ และมีอยู่ใน
แถบป่าเต็งๆ และทุ่งหญ้า แม้ในแถบทะเลทรายกาลาหาร
ก็มี มันวิ่งเร็วกว่าม้าที่ฝึกเหาะเร็วที่สุด มันก้าวยาว
ก้าวๆ หนึ่งไปได้ตั้ง ๖.๖ เมตร ถึง ๘.๓ เมตร ขนของมัน
มีค่ามาก ในอาฟริกาเขาเลี้ยงไว้ตามทุ่ง ขนมันเขาคัด
บิละ ๒ ครั้ง

จระเข้ มีอยู่ในแม่น้ำและทะเลสาบทั่วไป มีมากใน
แม่น้ำลิมโปโป จนราษฎรเรียกแม่น้ำนั้นว่าแม่น้ำจระเข้
หนึ่งมันเป็นเกล็ดหนาเหมือนเกราะ จระเข้ในอาฟริกา
ตัวยาวประมาณ ๔-๕ เมตร มันอยู่ในน้ำได้นานตั้ง
ครึ่งชั่วโมง จระเข้กินไม่ว่าอะไรที่มันหาได้ เช่น หนู
เป็ดน้ำ แกะ แพะ กวาง คน มันคอยทำอยู่ที่ริมแม่น้ำ

หรือทะเลสาบ และชุมกของมันขึ้นมาพบน้า มัน
จับมกหรือขาสัตว์ที่ลงมากินน้า แล้วลากพาไปได้น้า
เพื่อทำให้จมน้าตาย แล้วก็กลืนกินเป็นอาหาร

ชาติมนุษย์

นอกจากชาวต่างประเทศ เช่นชาวยุโรปและอินเดีย
มีชาติมนุษย์อยู่ ๓ จำพวกในทวีปอาฟริกา คือ (๑) พวก
คอเคเซียน เช่น อาหรับ, เบอ์เบอ์ และอียิปต์ พวกนี้อยู่
ทางเหนือ (๒) พวกนีโกร มีพวกแบนตุ ชูลู และ
ห็อตเต็นตอต พวกนี้อยู่ตอนกลางและตอนใต้ (๓) พวก
บูชแมน อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ เช่นพวกบักมี
และคนเตบ

พวกบูชแมน มีผู้เข้าใจว่าเป็นพวกที่เก่าที่สุด และ
ที่ยังไม่รุ่งเรืองที่สุด มีรูปร่างเล็ก มีผิวหนังดำ พวกนี้พูด
ภาษาแปลก เป็นถ้อยคำที่มีเสียงสั้นและแหลม คล้ายๆ
กับคนโลวัวร์หรือควาซีให้ไป พวกบักมีอาศัยอยู่ในป่าที่
เป็นพวกที่เล็กที่สุด สูงประมาณ ๑.๕ เมตร

พวกนีโกร มีหลายจำพวกด้วยกัน อาศัยอยู่
ตอนกลางและตอนใต้ของทวีปอาฟริกา พวกที่กระจัด

กระจายอยู่ทั่วไป คือ พวกแบนตุ พวกที่เฉลียวฉลาด
กว่าพวกอื่นๆ คือพวกซูลูและพวกเบซุอานาแลนด์ พวก
นี้ผิวหนังไม่ดำเหมือน และเป็นพวกที่มีรูปร่างกะทัดรัด
กว่าพวกนีโกรอื่นๆ ในอาฟริกาใต้พวกที่โดดเด่นที่สุด
คือพวกนีโกรและบุชแมนผสมกัน พวกนีโกรแท้ มีผิว
หนังดำ ผมหยิกยุ่ง ริมฝีปากหนา ขากันไทรตั้งตรง
อาศัยอยู่ในป่าทึบ ทางเหนือของเส้นศูนย์สูตร ใน
อาฟริกาตอนกลางและตะวันตก พวกที่เจริญที่สุด อยู่
ในประเทศโลเบียบีเรีย ในความปกครองของประเทศ
สหภาพรัฐอเมริกา

พวกคอเคเซียน นับถือศาสนาอะหะหมัด แบ่งออกเป็น ๒ พวก คือ พวกเสไมต์ (Semites) คือ ชาตืออาหรับ
ซึ่งอาศัยอยู่ในแคว้นของพวกบะรแบร์ เช่น พวกตุนิส
อัลเจี อียิปต์ และอะบิสซิเนีย พวกแะไมต์ (Hamites)
คือพวกโซมาลี, นีวเบีย, และชาติที่อยู่ในแถบสะหะราทาง
ทิศตะวันตก และพวกที่อยู่ในประเทศอะบิสซิเนียบ้าง

การปกครอง

ทวีปอาฟริกา มีอาณาเขตกว้างขวาง ได้มีชาติที่มี
อำนาจในยุโรปมาปกครอง ชาติอังกฤษมาก่อน และ

ได้ส่วนที่ดีที่สุด ฝรั่งเศสได้อาณาเขตต์มากที่สุด แต่ที่
เหล่านั้นโดยมากเป็นทะเลทราย อิตาลี เบ็ดเยี่ยม และ
โปรตุเกส ก็มีอาณาเขตต์มากเหมือนกัน เยอรมัน
เสียอาณาเขตต์ที่ได้ไว้ ทางฝั่งตะวันออกและตะวันตก
แก่อังกฤษและฝรั่งเศส ในพระพุทธศักราช ๒๔๕๗

บทที่ ๒

ประเทศแถบเมดิเตอร์เรเนียน

ประเทศที่อยู่ ทางทิศตะวันตกของทะเลเมดิเตอร์เร-
เนียนเท่านั้น รวมอยู่ในแถบนี้ ส่วนประเทศที่อยู่
ทางทิศตะวันออกของอ่าวกาเบส (Gabs) ไปเป็นส่วน
หนึ่งของทะเลทรายสะหะรา

อากาศ อย่างเดียวกันกับประเทศต่างๆ ในแถบ
เมดิเตอร์เรเนียน ซึ่งได้กล่าวไว้แล้วในทวีปอื่นๆ แต่
ที่สูงๆ ในฤดูหนาวมีอากาศหนาว ตามฝั่งทะเลเมดิเตอร์
เรเนียนในฤดูหนาวอากาศไม่หนาว อบอุ่นสบาย มีคน
มาเที่ยวพักผ่อนตามเมืองแถบนี้ในฤดูหนาว ฝนไม่ใคร่

ตก การกสิกรรมหรือการเลี้ยงปศุสัตว์กระทำได้ในที่
ฝนตก และที่ซึ่งไม่สูงนัก
ที่ราบ (The Telle)

ประเทศอัลเจียร์ เป็นตัวอย่างอันดีของประเทศแถบ
เมดิเตอร์เรเนียน ในทวีปอาฟริกา ริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน
เดียว ๆ ถัดมาเป็นกลุ่ม เรียกว่า เทลล์ กลุ่มนี้เข้าไป
ภายในทวีปตั้ง ๘๐ กิโลเมตร ถึง ๒๕๐ กิโลเมตร มีที่ราบ
และกลุ่มบริบูรณ์หลายแห่ง ฝนตกพอที่จะประกอบการ
เพาะปลูกได้ ถ้าได้อาศัยการทดน้ำเข้าช่วยด้วย

ในประเทศอัลเจียร์มีกลุ่ม คือ (๑) กลุ่มสิก (The Sig)
มีเมืองออราน เป็นเมืองสำคัญ (๒) กลุ่มเซลิฟฟ์ ตั้ง
ขนานกันกับฝั่งทะเล (๓) กลุ่มเมดิซา มีเมืองอัลเจียร์
ตั้งอยู่ (๔) กลุ่มสะเฮล มีเมือง บูจิ (Bougie) อยู่
ที่ปากแม่น้ำสะเฮล (๕) ที่ราบโบนา

ที่ราบเหล่านี้อาศัยการทดน้ำ สามารถที่จะปลูกข้าว
ต่าง ๆ และไม้ผลตามแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เช่น
องุ่น, ไม้ผล ซึ่งเป็นไม้โอ๊คชนิดหนามาก ครึ่งหนึ่ง
แถบนี้เคยเป็นป่าใหญ่ ยังไม่มีราษฎรมาทำการโค่นตัดไม้

ที่ราบได้ขยายจากทิศตะวันออกไปจนถึงประเทศมอริอ็อกโค
 ที่ลุ่มเป็นทุ่งอุดมด้วยดินดี การกสิกรรมที่กระทำกันก็
 คล้าย ๆ กันกับที่ประเทศอัลเจเรีย แต่ยังล้าหลังมาก

ที่ลุ่มในประเทศตูนิส รวมทั้งที่ราบในลุ่มแม่น้ำ
 แมเชอร์ดา ในที่ลุ่มนี้ ราษฎรปลูกข้าวสาลี ข้าวโพด
 และมะกอก ซึ่งมხოเสียดที่สุด และเป็นพื้นของพวก
 คาร์เทจเนเซียนในสมัยโบราณ ภายหลังได้ตกไปเป็นของ
 พวกโรมัน ซึ่งได้มาปกครองในอาฟริกา ได้แหลม
 บอนลงมา ที่ราบเขียวเข้าจนเป็นริ้ว ติดฝั่งทะเล เรียกว่า
 ที่ราบสะเหล

ที่เนินสูง เนินสูงซึ่งตั้งอยู่ใต้ที่ลุ่ม ตั้งอยู่เป็น
 ชั้น ๆ ขนานกัน ที่สูงนี้ติดต่อกัน ตั้งแต่ประเทศมอริอ็อกโค
 จนถึงประเทศตูนิส และค่อยเรื่อยเข้าทางทิศตะวันตก
 และทิศตะวันออก ในประเทศอัลเจเรียและตูนิส มี
 ทะเลสาบน้ำเค็ม เรียกว่า ซอดด์ เป็นทะเลสาบใหญ่โต
 มาก พื้นแผ่นดินปกคลุมไปด้วยหญ้าเอสปาร์โต ซึ่งเข
 นำมาทำกระดาษ และหญ้าสำหรับอูญูร์ ม้า แกะ และ
 แพะได้อาศัยกิน ในทางใต้มีพดภูเขาสองพืดไปรวมกัน

ทางทิศตะวันตก เป็นภูเขา แอ็ตลาสใหญ่ อยู่ในประเทศ
 มอริอ็อกโค ซึ่งมียอดเขาสูงกว่า ๔๓๐๐ เมตร ภูเขา
แอ็ตลาสในประเทศตูนิสมียอดเขาไม่สูงกว่า ๒๓๓๐ เมตร
 ส่วนด้านใต้ของภูเขาแอ็ตลาสเป็นที่ชั้นเทลงสู่ทะเลทราย
 สะหะรา

ประเทศมอริอ็อกโค

เป็นประเทศซึ่งอยู่ในความดูแลของฝรั่งเศส และ
 เสรีปญ มีสุลต่านเป็นผู้ปกครองประเทศ และเป็น
 หัวหน้าศาสนาอะมะหมัด แต่ต้องเชื่อฟังคำแนะนำของ
 ข้าหลวงฝรั่งเศสประจำ (French Resident-General)

สินค้าขาออก มีขนแกะ, ไข่, มะนาว, ข้าว, หนังสัตว์
พลเมือง มีประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน

ในจำนวนนี้เป็นพวกอาหรับประมาณ ๓ ของพลเมือง
 ทั้งหมด อาศัยอยู่ตามเมืองตามทะเลทราย และทุ่งหญ้า
 เป็นพวกที่อยู่ ไม่เป็นที่ พวกเบอร์เบอร์อาศัยอยู่ตาม
 ภูเขา พวกนี้ไม่เคยเข้าไปมาเหมือนพวกอาหรับ อยู่เป็นที่
 และประกอบอาชีพในทางกสิกรรม แลบท้มคนหนาแน่น
 คือแถบฝั่งทะเล และในที่ที่บริบูรณ์

เมืองสำคัญ

แตงเจียร์ เป็นเมืองสำคัญ มีท่าเรือ ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล ที่ช่องแคบจิรอลตา

เฟซ ตั้งอยู่บนแม่น้ำสับ ตอนภายในของประเทศ ที่เมืองนราชนิกรท่าหมวกขาว (หมวกแดง) เป็นเมืองหลวงของประเทศ

มอริออคโค ตั้งอยู่ ตอนภายในของประเทศ บริเวณที่ใกล้เคียงกับเมืองนี้ เป็นทบบริบูรณ์ มีการปลูกข้าวและผลไม้ต่างๆ

ประเทศอิตาเลีย

อยู่ในแถบภูเขาแอตลาส เป็นประเทศราชของฝรั่งเศส ฝรั่งเศสได้มาปกครองแต่พระพุทธรศักราช

๒๓๗๓ ได้เอาใจใส่ในการขุดคลองเพื่อทำการท่อน้ำ และได้ตัดถนนหนทาง จัดการเพาะปลูก ทำเหมืองแร่ และการพาณิชย์ให้เจริญขึ้น และได้สร้างทางรถไฟ คิดต่อเมืองสำคัญที่อยู่ในที่ราบ

ผลที่ได้ ในแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน มีเหล้าองุ่น ส้ม มะกอก อินทผลัม มะเดื่อ มะนาว ถั่ว และ

ผลไม้อื่นๆ อีก ตามหุบเขาเป็นทวีปบริบูรณ์ มีการปลูก
ข้าวสาลี ข้าวบาร์เล่ ข้าวโอต ข้าวโพด มันฝรั่ง แอปเปิ้ล
และยาสูบ

สิ่งที่ได้จากสัตว์ มี แกะ ขนแกะ และหนังสัตว์
โลหธาตุ อันมีค่า คือ เหล็ก สังกะสี ดีบุก และ
ตะกั่ว

พลเมือง ประมาณ ๕,๘๐๐,๐๐๐ คน

โดยมากเป็นพวกอาหรับ มีอาชีพในการเลี้ยงสัตว์
และอยู่ไม่เป็นที่ ส่วนพวกเบอร์เบอร์อยู่ตามแถบภูเขา
ประกอบอาชีพในการการกสิกรรม และเลี้ยงปศุสัตว์ เช่น
แพะและแกะ

เมืองสำคัญ

อัลเจียร์ (Algiers) ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเลเมดิเตอร์-
เรเนียน มีอากาศอบอุ่นสบาย เป็นเมืองหลวง และ
เป็นสถานที่สำหรับเรือกลไฟแวะเอาถ่านหิน ในฤดูหนาว
มีชาวยุโรปมาเที่ยวกันมาก

คอนสแตนไทน์ (Constantine) เป็นเมืองสำคัญ
ตั้งอยู่ภายในของประเทศ เป็นที่มั่นคงแข็งแรง มี

ภูมิประเทศสวยงาม มีทางรถไฟติดต่อกับเมืองอัลเจียร์

ประเทศตูนิส

เป็นประเทศที่อยู่ในความดูแลของฝรั่งเศส มี
กษัตริย์พื้นเมืองปกครอง เรียกว่า เบ มีเสนาบดีฝรั่งเศส
ประจำ หัวหน้ากระทรวงต่างๆ เป็นคนฝรั่งเศสโดยมาก

ผลที่ได้ มีคล้ายๆ กันกับประเทศอัลเจียร์ นอกจาก
นั้นยังมีโคลกและฟอสเฟต (Phosphates)

พลเมือง มีประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน เป็นพวก
เบอร์เบอร์ ๖๐๐,๐๐๐ คน และเป็นพวกอาหรับ ๕๐๐,๐๐๐ คน

เมืองสำคัญ

ตูนิส เป็นเมืองหลวง มีทางรถไฟจากเมืองอัลเจียร์
ติดต่อกับเมืองนทางลุ่มแม่น้ำมาเชอร์ดา

สแฟกซ์ ตั้งอยู่ทางใต้ของเมืองตูนิส เป็นเมือง
สำคัญเป็นที่สองของประเทศ

บิเซร์ตา (Bizerta) อยู่ทางเหนือ เป็นสถานกองทัพบก
เรือของฝรั่งเศส

บทที่ ๓

ประเทศแถบทะเลทราย

ทะเลทรายสะหะรามีพื้นที่ต่าง ๆ กัน ที่ค่อย ๆ สูงขึ้นทางใต้ และมีเนินสูงผ่านทะเลทราย เป็นพืดตั้งแต่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ พื้นที่โดยมากปกคลุมด้วยเขาทราย และมีต้นไม้เตี้ย ๆ ในจำพวกหนามขึ้นทั่วไป แต่ไม่หนาแน่น ในที่ที่ไม่มีพืชพันธุ์ มีอากาศร้อนจัดในเวลากลางวัน และอากาศเย็นลงโดยรวดเร็วในเวลากลางคืน เพราะฉะนั้นความร้อนหนาวระหว่างกลางวันและกลางคืน และระหว่างฤดูร้อนและฤดูหนาวต่างกันมาก

นาซังอยู่ใต้ดิน เมอราษฏรต้องการนาต้องขุดบ่อลึก เช่นนั้นการทดน้ำก็เป็นอันกระทำกันได้ และมีที่บริบูรณ์ (Oases) ตามที่บริบูรณ์มีการเพาะปลูก เช่นปลูกต้นอินทผลัม และในที่ร่ม ปลูกข้าว ถั่ว และไม้ผลต่าง ๆ สัตว์ที่มีในแถบนี้ คือ อูฐ อูฐเลี้ยงไว้เป็นพาหนะ และใช้เป็นอาหาร ในที่ที่บริบูรณ์มีการเลี้ยงแกะ และแพะ ตาม oases มีคนตั้งบ้านเรือนอยู่เป็นหลักฐาน

และประกอบกำหัตถกรรมบ้าง การค้าขายได้กระทำกัน
โดยทางเกวียน ใช้อูฐเป็นพาหนะ ซึ่งเดินทางข้าม
ทะเลทรายตามทางซ่งผ่าน oases

ทะเลทรายกะลาหารี เป็นทะเลทรายที่มีหินปน
ปกคลุมไปด้วยหญ้าและพรรณไม้ ในจำพวกหนาม

ประเทศอียิปต์

เนื้อที่ ประมาณ ๑,๐๒๔,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม
ในจำนวนรวมทั้งทะเลทรายลิเบียและเขาไซเน (Sinai)
ด้วย

พื้นที่ ประกอบด้วย ทราย ซึ่งมีน้ำท่วมในลุ่มแม่น้ำ
ไนล์ตอนใต้ ทั้งสองข้างของลุ่มแม่น้ำเป็นที่สูงและเป็น
ทะเลทราย

อากาศ มีอากาศแห้งแล้งและร้อนจัด เป็นส่วน
หนึ่งของทะเลทรายสะหะรา นอกจากลุ่มแม่น้ำไนล์แล้ว
เป็นที่ทะเลทรายทั้งนั้น ฝนตกที่ไคโร ประมาณ ๕๐
มิลลิเมตร แม้แต่ที่อะเล็กซานเดรีย ซึ่งอยู่ใกล้ฝั่งทะเล
ฝนตกประมาณ ๒๐๐ มิลลิเมตร

พืช ที่สำคัญคือ ฝ้าย, ข้าว, ข้าวโพด, ข้าวมิลเลต
อ้อย, ข้าวสาลี, ข้าวบาร์เล่

อาชีพ การเพาะปลูกในประเทศอาศัยการท่อน้ำ
โดยที่น้ำลากล่องติดต่อกับแม่น้ำไนล์ การอุตสาหกรรม
ที่สำคัญคือการทำสีย้อมผ้า ฟอกหนัง และทำปูนซีเมนต์

ทางรถไฟ ยาวประมาณ ๓๐๕๔ กิโลเมตร สาย
สำคัญคือสายที่ลงมาจากไคโร ลงมาที่เมืองคาร์ตุมในสุดาน
รถไฟสายนี้จะต่อกับรถไฟในอาฟริกาใต้ เรียกว่ารถไฟ
สายเคปและโคโร

คลองสุเอซ รวมทั้งเขตต์คลองด้วยอีก ๖.๔ กิโลเมตร
คลองสุเอซยาวประมาณ ๑๖๕ กิโลเมตร เปิดให้เรือเดิน
เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๑๒ เรือกลไฟและไประณีย์-
ภัณฑ์ จาก ประเทศอินเดีย และประเทศ ทาง ทิศตะวันออก
ของทวีปเอเชียผ่านคลองนี้ ก่อนที่จะไปทวีปยุโรป

พลเมือง มีประมาณ ๑๓,๘๘๕,๐๐๐ คน อยู่ กัน
หนาแน่นในลุ่มแม่น้ำไนล์ ซึ่งมีเนื้อที่ประมาณ ๓๐,๗๒๐
กิโลเมตรตารางเหลี่ยม ในทะเลทรายและภูเขาไม่มีคน
อยู่ พลเมืองมีชาติ กรีก อิตาลี อังกฤษ และฝรั่งเศส

หอสมุดแห่งชาติ

๒๘

แต่ชาติเหล่านี้อยู่ในเมืองใหญ่ๆ ในอียิปต์ได้โดยมาก
การปกครอง เดิมประเทศอียิปต์เป็นของตุรกี แต่
มาอยู่ในความปกครองของอังกฤษ เมื่อพระพุทธศักราช
๒๔๕๖ ภายหลังอังกฤษได้ยอมให้อียิปต์ปกครองตนเอง
เป็นอิสสรภาพ มีพระราชเป็นประมุข ประเทศนี้
แบ่งออกเป็น ๑๔ มณฑล

เมืองสำคัญ

ไคโร เป็นเมืองหลวง เป็นเมืองใหญ่ที่สุดใน
อาฟริกา โดยเหตุที่ตั้งอยู่ในลุ่มแม่น้ำไนล์ ซึ่งเป็น
ที่บริบูรณ์ เมืองนี้จึงเจริญและสำคัญ

อะเล็กซานเดรีย เป็นเมืองสำคัญที่สอง เป็นเมืองท่า
สำคัญในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

ปอร์ตไสค์ พังจะเป็นเมืองสำคัญขึ้น เมื่อเบ็ดคลอง
สุเอซ ตั้งอยู่ที่ปากคลองสุเอซทางเหนือ เรือกลไฟจาก
ประเทศอินเดียมาแวะและรับถ่านหินและสินค้าที่เมืองนี้
เมืองปอร์ตไสค์มีรถไฟติดต่อกับไคโร และเมืองสุเอซ

สุเอซ เป็นเมืองท่า ตั้งอยู่ที่ปากคลองสุเอซทางใต้
ดามิเอตตา (Damietta) เป็นท่าเรือตั้งอยู่ตอนกลาง

แห่งแผ่นดินสันดอน

อัสซวน (Assuan) ตั้งอยู่ใกล้กับแก่งที่ ๑ ที่เมือง
รัฐบาลได้ทำทำนบใหญ่ขวางแม่น้ำไนล์ไว้ น้ำที่ท่วมน
กันไว้ใช้สำหรับการเพาะปลูกในบริเวณนั้น

ประเทศลิเบีย

พหนท ตอนที่อยู่ใกล้ฝั่งทะเลเมดิเตอร์เรเนียน เป็น
ที่ราบต่ำ เว้นแต่แถบ Barka เป็นที่เนินสูง ทางทิศ
ตะวันตกของประเทศเป็นที่เนินสูงติดต่อกันเป็นพิค เรียกว่า
เนินเฟซซาน นอกนั้นเป็นที่เนินต่ำอยู่ในทะเลทราย
ลิเบีย

อากาศและพืชผล คล้ายๆ กันกับประเทศที่อยู่
ใกล้เคียงเช่นประเทศตูนิสและอัลเจร แต่ทางใต้มีอากาศ
แห้งแล้ง เพราะอยู่ในแถบทะเลทราย พืชผลใน
ประเทศมี มะกอก มะเดื่อ มะนาว กล้วยาเอสปาร์โต
ฟองน้ำ ขนนกกระเจอกเทศ ซึ่งได้มาจากแถบสุดาน

พลเมือง มีประมาณ ๑,๐๐๐,๐๐๐ คน

การปกครอง อยู่ในความปกครองของประเทศอิตาลี
แบ่งออกเป็นมณฑลและจังหวัด มีผู้ว่าราชการจังหวัด

ซึ่งพระราชบิดาแห่งประเทศอิตาลีเป็นผู้ทรงเลือก

เมืองสำคัญ

ตรีโปลี เป็นเมืองหลวง และเป็นเมืองท่าในทะเลเมดิเตอร์เรเนียน

ประเทศสหราชอาณาจักร

เป็นประเทศที่ตั้งอยู่ในทะเลทรายสะหะรา อยู่ในความปกครองของฝรั่งเศส

พื้นที่ ประเทศสะหะราเป็นที่เนินต่ำ โดยมากต่ำกว่า ๓๓๐ กิโลเมตร ที่สูงเป็นพืดไปตั้งแต่ทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ไปทิศตะวันออกเฉียงใต้ เป็นที่สูงที่สุดคือ เนิน ดีเบสตี สูงประมาณ ๓๐๐๐ เมตร ที่สูงนี้แบ่งประเทศสะหะราออกเป็นสองตอน เป็นทะเลทรายทางทิศตะวันตกและทางทิศตะวันออกหรือทะเลทรายลิเบีย มีลำธารเป็นอันมาก แต่ไม่มีน้ำอยู่ เสมอ ลำธารโดยมากไหลมาจากภูเขาแอตลาส ฉะนั้นที่เชิงเขาเป็นที่บริบูรณ์พื้นที่โดยมากเป็นหินและกรวด และมีเขาทรายหลายแห่งซึ่งลมได้พัดเอาทรายมากองไว้

อากาศ ที่ใด ๆ ที่มีพหพันธ์ เมื่อพระอาทิตย์ส่อง

แสง ที่ดินไม่สู้จะร้อนเร็ว และไม่คายความร้อนเร็ว
เมื่อพระอาทิตย์อัสดงตกแล้ว ที่เนินต่ำซึ่งประกอบด้วย
กรวดและหิน ไม่มีพืชพันธุ์ เป็นที่ป้องกัน มีความร้อน
หนาวต่างกันมากในระหว่างกลางวันและกลางคืน และ
ระหว่างฤดูร้อนและฤดูหนาว ในฤดูร้อนประเทศสะหะรา
โดยทั่วไป มีความร้อนหนาวสูงกว่า ๓๒° เซ็นติเกรด
และเป็นส่วนที่ร้อนที่สุดของทวีปอาฟริกา

ในแถบทะเลทรายสะหะรา เกือบไม่มีฝนตก ส่วน
เนินราบอาอ์ร์และเคิเบสตี เป็นที่สูง มีฝนตกเนื่องๆ
แถบนี้เป็นที่บริบูรณ์

พืช การที่ไม่มีพืชก็เพราะไม่มีความชุ่มชื้น ดิน
เป็นดินที่ดึกดำบรรพ์ พืชมีฝนตกหรือน้ำค้างตกหนัก พืชพันธุ์
ที่เขียวแห่งอยู่ กองงามขึ้นโดยเร็วแลคให้เขียวชะอุ่ม
ทั่วไป ถ้าฝนตกเนื่องๆ มีพันธุ์ไม้เขียวๆ ขึ้น และมัน
ต้อง เปลี่ยนลักษณะ ของมันให้เหมาะสำหรับต่อสู้ อากาศ
แห้งแล้ง นอกจากนั้นหญ้าขึ้นซึ่งเป็นอาหารของสัตว์
ฝนเมื่อตกลงมาแล้วซึมไปใต้ดินไปรวมกันในที่ต่ำ เกิด
เป็นหนองน้ำขึ้น

พลเมือง ประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ คน

อาชีพ ตามแถบหนองน้ำมีการเพาะปลูกและมีคน
อยู่บ้าง อินทผลัมเป็นพืชสำคัญ ถ้าไม่มีพืชพันธุ์แล้ว
ทะเลทรายก็จะเป็นที่ว่างเปล่า จะไม่มีคนอยู่ ในที่
บริบูรณ์ เขาทำการทดน้ำจากลำธาร ราษฎรปลูกข้าว
และถั่วกันเป็นพน ตามที่ค่อนข้างบริบูรณ์และตามชาย
หนองน้ำ การเลี้ยงอูฐ แพะ และแกะ เป็นอาชีพ
สำคัญของพวกพเนจร

หนองน้ำและการคมนาคม หนองน้ำที่สำคัญมีตาม
แถบที่ต่ำ ที่หนองสัว เป็นที่กว้างใหญ่ ตั้งอยู่ในที่ต่ำ
ระหว่างหนองไฟยุม (The Fayum) กับอ่าว สีดีรา ซึ่งอยู่
ทางเหนือของทะเลทรายลิเบีย หนองบัสครา, ลากูอาต
ฟีกัก (Figs) และตาฟีเลต เป็นที่บริบูรณ์ อยู่ทางใต้
ของภูเขาแอตลาส หนองตุกูร์ต (Tugurt) กาดามัส
วารักลา และตัวต อยู่ในที่ลุ่มระหว่างภูเขาแอตลาสและ
ที่เนินทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ หนองน้ำเหล่านี้เป็น
ทางไปมาสำคัญทางเหนือของทะเลทรายสะหะรา และ
เป็นการสะดวกในการยกกองทัพของพวกอาหรับในศตวรรษ
ที่ ๑๒ แห่งพุทธศักราช

ทางเดินจากเหนือไปใต้ระหว่างทะเลเมดิเตอร์เรเนียน และแถบสุดานผ่านหนองน้ำอื่น ๆ ทางเดินที่สำคัญคือ ข้ามหนองน้ำใหญ่ในประเทศอียิปต์ อีกทางหนึ่งจากเมือง เบงกาซีในจังหวัดบาร์คาผ่านหนองคูฟรา ไปทางทิศ ตะวันตกของประเทศแอลจีเรียอียิปต์เช่นสุดาน จากเมือง ตรีโปลีทางเดินผ่านมรุษุคในแถบเฟซซาน ซึ่งอยู่ทาง เหนือของเนินเตเบสกี ไปทางใต้ไปที่ทะเลสาบชาด หรือ ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ทางหนองอากาเดส ซึ่งอยู่ที่ เชนเซาเตเบสกี ไปที่สุดานแถบแม่น้ำไนเจอร์ ทางเดิน สำคัญจากเมืองตริโปลี, เฟซ, และวาร์กิล่า ไปรวมกัน ที่หนองตวัดแล้วไปตามที่ต่ำ ไปที่เมืองคิมบัคตู ซึ่งเป็น ที่สุด ทางเดิน จากมอริออคโค และที่ติดต่อกันระหว่างสะหะรา ตะวันตกและสุดาน ทางเดินเหล่านี้ใช้เกวียนเทียมด้วย อยุมูร์ ซึ่งกินเวลาหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน ถ้าหาก พ่อค้าเกวียนไป ถูกพายุทราย หรือ เกิดมี บ่อน้ำ แห้ง คนและสัตว์ก็ตายด้วยความหิวและกระหาย การค้าขาย ระหว่างทะเลเมดิเตอร์เรเนียนและสุดาน ได้กระทำกัน มาแต่โบราณกาล เวลานการค้าขายเสื่อมทรามลง เพราะ สิ้นค้าส่งไปทางใต้ และมีเรือกลไฟมารับไปอีกทอดหนึ่ง

ประเทศมอริเตเนีย

เป็นแผ่นดินซึ่งอยู่ทางใต้และทางทิศตะวันออกของ
ประเทศรีโอเดโอโร ซึ่งเป็นของเสปญ ประเทศนี้เป็นของ
ฝรั่งเศส และอยู่ทางทิศตะวันตกที่สุดของทะเลทราย
สะหะรา พืชผลมี ยาง และอินทผลัม

ประเทศรีโอเดโอโร

เป็นประเทศที่ใหญ่ ซึ่งเป็นของประเทศเสปญ
ประเทศนี้ตั้งขนานกับฝั่งทะเล อยู่ทางทิศตะวันตก
เฉียงใต้ของประเทศมอริออคโค ประเทศนี้เป็นส่วนหนึ่ง
ของทะเลทรายสะหะรา ซึ่งเป็นที่แห้งแล้ง มีคนอยู่
เบาบาง โดยมากเป็นพวกอาหรับ พวกนี้อยู่ไม่เป็นที่
พลเมืองมีประมาณ ๒๕๐ คน

บทที่ ๔

ประเทศแถบสุดาน

ใต้ระบะรุ้งประมาณ ๑๕ องศาเหนือลงมา มีหนึ่ง
แบ่งออกเป็นสองฤดู คือ ฤดูร้อนและฤดูฝน ฤดูร้อนมี

อากาศร้อนและแห้งแล้งอยู่นาน และในฤดูฝนฝนตก
แต่ไม่นาน ถ้าลงมาทางใต้จะมีฤดูฝนนานเข้า ที่ที่เป็น
ทะเลทรายก็ค่อยกลายเป็นทุ่งหญ้ามีป่าไม้บ้าง

ในเขตทุ่งหญ้านี้ เป็นแถบสุดาน ตั้งแต่มหาสมุทร
แอตแลนติก ไปจนเกือบถึงทะเลแดง ทางทิศตะวันตก
ของสุดานทางใต้ จดเข้าน้ำระหว่างแม่น้ำไนเจอร์และ
แม่น้ำที่ไหลลงสู่อ่าวกินี สุดานตอนกลางจดเข้าน้ำ
ระหว่างทะเลสาบชาตและแม่น้ำคองโก และทางทิศ
ตะวันออกอยู่ใกล้ ๆ กับระยะรุ่ง ๕ องศาเหนือศูนย์สูตร
สุดานตะวันตกเกือบบริเวณแม่น้ำเซเนกัลและแกมเบีย กับ
ตอนปลายและตอนกลางของแม่น้ำไนเจอร์ สุดานตอน
กลางอยู่ในลุ่มแถบทะเลสาบชาต สุดานตะวันออกอยู่
ในแถบแม่น้ำไนล์ตอนกลาง แดนโสมาลีอยู่นอกเขต
สุดาน แต่ติดต่อกับสุดานตะวันออก

อากาศ สุดานมีฤดู ๓ ฤดู ฤดูร้อนมีอากาศร้อน
และแห้งแล้ง นับแต่เดือนกุมภาพันธ์จนถึงเดือนมิถุนายน
ฤดูฝนตั้งแต่เดือนกรกฎาคมจนถึงเดือนกันยายน และ
ฤดูลมหนาวมีคัตตัน มีลมแห้งแล้งพัดมาทางทิศตะวัน
ออก และหอบเอาผงและทรายมาจากทะเลทรายสะหะรา

ลมตึงตันทัดแต่เดือนตุลาคมจนถึงเดือนมกราคม ความ
 ร้อนหนาวคิดเฉลี่ยในบ้นหนึ่งประมาณ 26° ช. แต่ความ
 ร้อนหนาวตามธรรมชาติสูงถึง 38° ช. ตอนกลางคืนมีน้ำ
 จับแข็งเนืองๆ โดยเหตุที่ความร้อนกระจัดกระจายไปได้
 โดยเร็ว ความร้อนหนาวระหว่างกลางวันและกลางคืน
 ต่างกันประมาณ 16° ช. ตามแถบชายทะเลทรายในบ้นหนึ่ง
 ฝนตกประมาณ ๒๕๐ มิลลิเมตร และฝนตกในทางใต้ถึง
 ๑๕๐๐ มิลลิเมตร เพราะอยู่ชายเขตร้อนในแถบศูนย์สูตร
 แถบสุดแดนนับว่าอยู่ระหว่างทะเลทราย ซึ่งมีอากาศแห้ง
 แล้ง ไม่สามารถจะประกอบการกสิกรรมได้ และแถบ
 ป่าไม้ทมฝนตกและอากาศร้อน ซึ่งมีอากาศร้อนและ
 ชุ่มชื้นจนเกินไป ไม่เหมาะแก่การประกอบการกสิกรรม
พืชผลและอาชีพ

เว้นแต่ที่แห้งแล้ง ทางเหนือ และทางทิศตะวันออก
 แถบสุดแดนเป็นที่ประกอบการกสิกรรมแท้ ปลูกข้าวมีเมล็ด
 ได้สองครั้งในบ้นหนึ่ง ข้าวที่สำคัญปลูกในที่บริเวณ พืชผล
 อย่างอื่นคือ ข้าวสาลี, ข้าวโพด, ข้าว, ถั่ว, ฝ้าย, คราม,
 ยาสูบ, นัต ยางเป็นพืชพันธุ์ซึ่งขึ้นในที่แห้งแล้ง เช่น
 ในแถบทะเลสาบชาด มัน, ถั่วลิสง, พริกไทย, น้ำมัน

มะพร้าว, ยาง, แสดงว่าอยู่ใกล้กับเขตร้อน ดินเหมาะ
สำหรับปลูกฝ้าย สำหรับใช้ทำการหัตถกรรม

เนื่องจากสถานการณ์เสี่ยงในการหัตถกรรมในอาฟริกา
เหนือ จึงมีการค้าขายทางเกวียนข้ามทะเลทรายมาก การ
พอกหนังทำที่เมืองกาโน ซึ่งขอหนังสือตัวมาจากตำบลที่
อยู่ใกล้เคียง ส่งข้ามทะเลทรายไปขายที่เมืองตรีโปลี
ผ้าด้ายเมื่อย้อมด้วยครามแล้วก็เป็นสินค้าสำคัญ

ประเทศสุดานของฝรั่งเศส

ในแถบสุดาน มีอาณาเขตเป็นส่วนมากเป็นของ
ฝรั่งเศส แต่ที่เหล่านี้นไม่ใช่เป็นที่บริบูรณ์ อาณาจักร
ของฝรั่งเศสได้แผ่แต่ประเทศเซเนกัล ไปจนถึงอาณา-
เขตของ แองโกล อียิปเชียน สุดาน

พหุผลในแถบนี้คล้ายๆ กันกับในประเทศราชของ
อังกฤษ ซึ่งอยู่ในแถบเดียวกัน

การปกครองก็ได้จัดอย่างเดียวกันกับประเทศราชของ
ฝรั่งเศสในอาฟริกาภาคเหนือ

ประเทศเซเนกัล

เนื้อที่ ๑,๑๒๑,๒๘๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พันท อยู่ระหว่างที่เป็นทะเลทราย และป่าไม้
เตี้ย ๆ

การคมนาคม แม่น้ำเซเนกัลไหลเดินเรือได้ในฤดูฝน
จนถึงเมืองเคซ (Kayes) จากเมืองนี้มีรถไฟแล่นไปถึง
แม่น้ำไนเจอร์ เรือกลไฟขนาดเล็กแล่นลงไปตามลำ
แม่น้ำได้ถึงเมืองคิมบัคตูในสุดานของฝรั่งเศส เมืองนี้
เป็นตลาดสำคัญสำหรับรับสินค้าที่ส่งมาจากแถบทะเลทราย
และจากแถบร้อน เช่นถั่วโกลา เป็นต้น

สำมะโนครัว ๑,๒๕๐,๐๐๐ คน

เมืองสำคัญ

เซนต์ลุยส์ (St. Louis) เป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่บน
เกาะที่ปากแม่น้ำเซเนกัล ไม่ถึงที่ก้ำบังคลื่นลมในเวลาที่มี
พายุจัด

ดาการ์ (Dakar) เป็นท่าเรือดี เพราะมีแหลม
เวอร์ดเป็นที่กำบังคลื่นลม เมืองนี้มีรถไฟติดต่อกับเมือง
เซนต์ลุยส์

ประเทศแกมเบีย

ประเทศนี้ตั้งอยู่ในบริเวณลุ่มแม่น้ำแกมเบีย นับ

ตั้งแต่ปากแม่น้ำไปประมาณ ๕๐๐ กิโลเมตรทั้งสองฟากของ
แม่น้ำ

อากาศ ร้อนและชุ่มชื้น และมีไข้เจ็บชุกชุม
สินค้าขาออก ถั่วลิสง ทองคำ หนังสือสัตว์ เนอ
มะพร้าว

การปกครอง เป็นประเทศราชของอังกฤษ
เมืองสำคัญ
แบ้ทเฮอสต์ (Bathurst) เป็นเมืองหลวง

ประเทศไนจีเรียภาคเหนือ

เป็นประเทศราชของอังกฤษ มีพลเมืองประมาณ
๑๘,๐๐๐,๐๐๐ คน ประเทศไนจีเรียเดิมแบ่งเป็นสองภาค
คือภาคเหนือและภาคใต้ เวลารวมเป็นประเทศเดียว
แต่ที่แยกไว้ เพราะลักษณะภูมิประเทศต่างกัน

พื้นที่ ระหว่างแม่น้ำไนเจอร์และบันดูโดยมากสูงกว่า
๔๕๐ เมตร พื้นที่ค่อยสูงขึ้นทางเนินโบชี (Bauchi) สูง
จนถึง ๑๒๐๐ เมตร

อากาศ ถึงแม้ว่าเป็นที่สูง แต่อยู่ในแถบร้อน

เพราะฉะนั้นอากาศยังร้อนสำหรับชาวยุโรปที่จะอยู่ให้เป็น
สุข แต่เนื่องด้วยอากาศแห้งแล้ง จึงไม่มีไข้เจ็บ

ผลที่ได้ มีน้ำมันและเนอมะพร้าว, ถั่วโกลา, ถั่วลิสง,
ยาง, งาม้าง, ฝ้าย, คราม, ยาสูบ, แกะ, แพะ, นก
กระจอกเทศ, เกล่อน้ำ, และประสารทอง.

การคมนาคม แม่น้ำไนเจอร์ใช้ในการเดินเรือได้
เฉพาะใต้แก่งลงมา แม่น้ำบนุ่มแมลง Tsetse ชุกชุม
และใช้เดินเรือได้แต่เรือที่กินน้ำลึกเพียง ๖๐ เซนติเมตร
รถไฟที่เดินจากเมืองลากอส (Lagos) เท่านั้น มีประโยชน์
สำหรับทำให้ประเทศรุ่งเรืองขึ้น

เมืองสำคัญ

โซโคโต (Sokoto) เป็นศูนย์กลางของพวกมะหะหมัด
ในสุตตานภาคตะวันตก

กาโน (Kano) เป็นตลาดตั้งอยู่แถบทะเลทราย เป็น
ชุมนุมของทางเกวียนข้ามทะเลทรายสะหะรา ทนเป็น
ศูนย์กลางของการหัตถกรรมของพื้นเมือง เช่น เครื่อง
ทองเหลือง, หนังฟอก, ถ้วยชาม, เครื่องแก้ว, และผ้าด้าย.

ประเทศแองโกลียิปเชียนสุดาน

มีอาณาเขตกว้างขวาง มีเนื้อที่ประมาณ ๒,๕๖๐,๐๐๐
กิโลเมตรตารางเหลี่ยม เกือบเท่าอาณาจักรอินเดียของ
อังกฤษ

ผลที่ได้ มีข้าว และยาง เป็นผลสำคัญ ผลอื่นๆ
มี ฝ้าย, ขนนกกระชอกเทศ, มะพร้าว, อินทผลัม, ถั่ว, และ
หนังสัตว์. พืชพันธุ์ที่เป็นอาหารสำคัญ คือ ข้าวมีลเลต
ในป่ามีไม้มะเกลือ, ยาง, และไม้ไผ่.

พลเมือง ประมาณ ๖,๐๐๐,๐๐๐ คน โดยมากเป็น
พวกอาหรับและนีโกร

เมืองสำคัญ

คาร์ตุม (Khartoom) ตั้งอยู่ที่แม่น้ำบลูไนล์และ
ไวต์ไนล์ไหลมาบรรจบกัน เป็นเมืองหลวง และเป็น
ศูนย์กลางของการพาณิชย์

ออมดัวร์มาน (Omdurman) เป็นเมืองหลวงเก่าของ
พวกเตอร์วิซ.

ประเทศอะบิสซิเนีย

ในครั้งโบราณเรียกว่า เอธิโอเปีย (Ethiopia)

สินค้าขาออก มีหนังสัตว์, กาแฟ, ขิง, งาม้าง,
และเนย.

สำมะโนครัว ประมาณ ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน ราษฎร
นับถือคริสต์ศาสนาแทบโบราณกาล มีอาชีพในการ
ทำนาหรือเลี้ยงสัตว์

รัฐบาล อยู่ในอำนาจสิทธิ์ขาดของราชาธิราช

เมืองสำคัญ

อาดดิส อาบาบา (Addis Ababa) เป็นเมืองสำคัญ
แต่เมืองเดียว และเป็นเมืองหลวง

กอนดาร์ (Gondar) เคยเป็นเมืองหลวงมาครั้งหนึ่ง
แต่เวลานี้ เป็นเมืองเล็กน้อย มีพลเมืองประมาณ
๓๐๐๐ คน

แดนใต้ของฝรั่งเศส

เนื้อที่ ๑๕,๓๖๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พลเมือง ประมาณ ๒๐๘,๐๐๐ คน

ประเทศสำคัญ เพราะทำการค้าขายระหว่างเมือง
จิบูตี (Jibuti) และประเทศอะบิสสินีเยกาโคได้ มีรถไฟ
ติดต่อกัน

แดน ไสมาลีของอังกฤษ

เป็นประเทศที่อยู่ในความดูแลของอังกฤษ ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของประเทศอะบิสซิเนีย

เนื้อที่ ๑๗๕,๐๘๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

สินค้าขาออก มีหนังสัตว์, กาว, ขนนกกระจอกเทศ, และงาช้าง.

พลเมือง ประมาณ ๓๔๕,๐๐๐ คน เป็นพวกนับถือศาสนาอะมะหมัด และเป็นพวกพเนจร หัวหน้า เรียกว่า ดาร์วีซ พวกเหล่านี้มักจะรบพุ่งกันเองเสมอ

เมืองสำคัญ

เบอร์เบรา (Berbera) ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล เป็นเมืองสำคัญ

แดน ไสมาลีของอิตาลี

เนื้อที่ ประมาณ ๕๖๕,๗๕๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

ลักษณะแห่งภูมิประเทศ อากาศ คล้ายๆ กันกับประเทศอาหรับภาคใต้

ผลที่ได้ มีหนังสือตัว, ขนนกกระจอกเทศ, วัว, แกะ,
เครื่องเทศ, และยาง.

สินค้าขาออก ส่งสินค้าเนื้อสัตว์ไปเมืองเอเดน

พลเมือง ประมาณ ๓๒๐,๐๐๐ คน

มีอกดิช (Mogdishu) ตั้งอยู่ริมฝั่งมหาสมุทรอินเดีย
เป็นเมืองหลวง

ประเทศเอเวเรีย

มีฝั่งทะเลทางทะเลแดง ยาวประมาณ ๑๐๗๒
กิโลเมตร

ผลที่สำคัญ คือ เนื้อสัตว์, หนังสือตัว, และเนย, มี
การหาไข่มุกที่เมืองเมสเสาวา ซึ่งเป็นเมืองสำคัญ ตั้ง
อยู่บนฝั่งทะเลแดง

พลเมือง ประมาณ ๓๘๐,๐๐๐ คน โดยมากเป็น
พวกพเนจร

การปกครอง เป็นประเทศราชของอิตาลี

เมืองสำคัญ

อัสมารา เป็นเมืองหลวง

๕
บทที่ ๕

ประเทศแถบกัน

แผ่นดินที่อยู่ในแถบกัน นับแต่เขาฟูตาจาโลน (Futa Jallon) ไปจนถึงทางด่านใต้ของปากแม่น้ำคองโก แผ่นดินสันดอนของแม่น้ำไนเจอร์แบ่งแผ่นดินแถบนี้ออกเป็นสองภาค คือภาคเหนือและใต้

กันภาคเหนือ นับแต่ฝั่งทะเลกินี ซึ่งเป็นหาดและที่ต่ำเข้าไปภายในทวีป จนถึงที่เป็นเขา ซึ่งเป็นสันปันน้ำระหว่างแม่น้ำที่ไหลลงทางทิศใต้สู่อ่าวกัน และไหลไปบรรจบกับแม่น้ำไนเจอร์ แม่น้ำลำธารตอนทิศตะวันตกเป็นแม่น้ำสั้นๆ ส่วนทางทิศตะวันออกเป็นแม่น้ำยาวสักหน่อย เพราะเขาย้อยห่างจากฝั่ง ในที่ชนแฉะและตามแม่น้ำลำธาร มีไม้ โกงกาง แม่น้ำและลำธารใช้ไปมาได้เฉพาะเรือเล็กๆ จนถึงเชิงเขา

อากาศ ร้อน ความร้อนหนาวไม่ต่างกันตลอดปี ลมสินค้าตะวันออกเฉียงใต้ ได้พัดข้ามทะเล นำเอาฝนมาด้วย ฝนจึงตกแถบเขาในกันนี้ตลอดปี ฝนไม่ตกใน

ระหว่างที่ลมหารมีัตตันพัดมาจากทะเลทราย ลมนี้เป็น
ลมแห้งแล้ง

พืชผล ผักทะเลกิน เป็นป่าไม้อย่างแถบศูนย์สูตร
ของโลก มีอย่างทั่วไป ถั่วลิสงมีมากทางทิศตะวันตก
น้ำมันมะพร้าวมีมากทางทิศตะวันออก เช่นในประเทศ
ในเอเชีย พืชพันธุ์ที่ปลูกคือกาแฟและฝ้าย

ก้นภาควั ก้นภาควัเป็นที่สูงของที่เนินราบภายใน
ทวีป ในทางเหนือที่สุด ที่ผิงทะเลลงมาจากใต้ มี
หมู่ภูเขาไฟคาเมรูนสูงกว่า ๔๓๓๐ เมตร พืชพันธุ์เป็น
อย่างแถบร้อนจนถึงที่สูง ๑๖๖๐ เมตร และเป็นพืชพันธุ์
อย่างแถบอบอุ่นจนถึงที่สูง ๒๓๓๐ เมตร สูงจากนั้นเป็น
ทุ่งหญ้า และยอดที่สูงที่สุดเป็นภูเขาไฟ

ทางเหนือของก้นภาควั คือประเทศคาเมรูน เดิม
เป็นของเยอรมัน ภายหลังมหาสงครามได้ตกเป็นของ
ฝรั่งเศส ในที่ราบเขาปลุกโคโค และกาแฟ

ในกองโกของฝรั่งเศส มีอากาศและพืชผลคล้าย
คลึงกับทางใต้ของที่สูง คือประเทศอังกิลา อันเป็น
ของโปรตุเกส ตามริมผิงทะเลเป็นที่ราบและแห้งแล้ง
แต่ถัดผิงทะเลเข้าไปที่ค้อยสูงชันจนถึงที่เนินราบ ชิงสูง

๒๕๐๐ เมตร ในที่ชั้นต่ำ ๆ มียางและน้ำมันมะพร้าวเป็น
พืชผลสำคัญ กาแฟส่งไปขายต่างประเทศจากเมืองอามบรจ
เสาสเปาโดตะ โลอันตา และเมืองเบนเกลลา ฝ้ายและ
อ้อยปลูกกันมากแถบเมืองมอสสาเมเตสในทางใต้

บริเวณลุ่มแม่น้ำคองโก ลุ่มแม่น้ำคองโกเป็นที่ราบ
เป็นวงกลมอยู่ สูงกว่าทะเลประมาณ ๕๐๐ เมตร มีที่เนิน
ราบอยู่รอบข้าง เว้นแต่ทางเหนือมีแม่น้ำซาวี ไหล
ไปสู่ทะเลสาบชาต ทางทิศตะวันออกเป็นที่สูงเป็นกำแพง
ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ เป็น ที่ สันปัน น้ำ ระหว่าง แม่น้ำ
คองโกและซามเบซี แผ่นดินเหล่านี้อยู่ในแถบที่มีฝน
ตกชุก

ลำน้ำใหญ่เกิดจากที่สูงทางใต้ของทะเลสาบทานกาน
ยีกา ไหลผ่านทะเลสาบบางวิโอโตและมเวร แม่น้ำ
ลูกกาไหลจากทะเลสาบทานกานยีกา และแม่น้ำอารูมี
ไหลจาก ที่ สูง ทางทิศตะวันตก ของ ทะเลสาบ แอลเบอต
มาบรรจบกับแม่น้ำใหญ่ เมื่อแม่น้ำไหลมาถึงที่สูงประมาณ
๕๐๐ เมตร ใต้เกิดเป็นน้ำตกสแตนเล็ดจ์จากที่แม่น้ำ
อารูมีไหลมาบรรจบกับแม่น้ำใหญ่ แม่น้ำคอนกวาง
ขวางเป็นทะเลสาบใหญ่ ก่อนที่แม่น้ำจะไหลผ่านที่ลาดน
มีแม่น้ำกว่า ไหลมาบรรจบกัน แม่น้ำนี้ไหลมาจากที่สูง

2984

๕๕

๒/๑
๑/๑๐
๒/๑๙๗

อังกิลาตจากสแตนเลปูล แม่น้ำไหลผ่านกันภาคใต้
มณฑลหลายแห่ง จนแม่น้ำออกทะเล

ในบริเวณแม่น้ำคองโก เป็นป่าไม้แถบศูนย์สูตรของโลก
ยางเป็นพืชพันธุ์สำคัญ และเป็นผลสำคัญของ
คองโกของเบลเยียม

ประเทศกินีของโปรตุเกส

ตั้งอยู่ทางใต้ของประเทศเซเนกัล และอยู่เหนือ
กินของฝรั่งเศส ประเทศนี้มีพหุผลคล้ายๆ กันกับประเทศ
อื่นๆ ที่อยู่ใกล้เคียงกัน มีพลเมืองประมาณ
๔๐๐,๐๐๐ คน

ประเทศกินีของฝรั่งเศส

แผ่นดินเป็นป่า มีเนื้อที่ประมาณ ๒๔๓,๒๐๐ กิโลเมตร
ตารางเหลี่ยม พลเมืองประมาณ ๑,๓๓๐,๐๐๐ คน

ประเทศไอวอรีโคสต์ (Ivory Coast)

มีเนื้อที่ประมาณ ๓๓๒,๘๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม
พลเมืองประมาณ ๘๗๘,๐๐๐ คน ประเทศนี้เป็นของ
ฝรั่งเศส

ประเทศดาโฮเม (Dahomey)

ประเทศนี้เป็นของฝรั่งเศส มีพืชผลอย่างแถบฝั่งทะเลกัน เช่นน้ำมันมะพร้าว, ยาง, พริกไทย, และไม้มาหอกาน.

พลเมือง มีประมาณ ๔๕๐,๐๐๐ คน

ท่าเรือตามเกาะซึ่งเป็น ที่กำบังและตามทะเลสาบน้ำเค็มเป็นที่สำหรับจอดเรือ เช่นเมืองโกนากรี (Konakry) ในประเทศกันของฝรั่งเศส และเมืองกรัง บาสแสม ในประเทศไอวอรีโคสต์ ได้มีรถไฟติดต่อกับภายในประเทศ

ประเทศลีเออร์ว เต โอน

เนื้อที่ ๖๔,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พื้นที่ โดยมากเป็นเขา และเป็นท่อน้ำฝนไว้
เหตุนี้ประเทศนี้มีแม่น้ำลำธารมาก

อากาศ อย่างแถบร้อน มีฤดูสองฤดู คือฤดูฝนและฤดูแล้ง ฤดูฝนตั้งต้นแต่กลางเดือนพฤษภาคม ไปจนถึงเดือนพฤศจิกายน เมื่อฝนจะมาหรือจะหยุด มีพายุพัดมา ฝนตกประมาณ ๓๓๓๖ เซนติเมตร ในเมือง

ฟรีทาวน์ ฝนตกชุกในเดือนกรกฎาคม อากาศไม่เหมาะ
สำหรับชาวยุโรป

พืช มีมะพร้าว, ถั่วโกลา, อ้อย, กล้วย, ลำประด,
ฝ้าย.

สัตว์ ตามป่าไม้โกงกาง มีลิงสี่เท้าอาศัยอยู่ นอก
จากนมช้าง ฮิปโปโปเตมัส เสือดาว เสือปลา วัวป่า
หมูป่า ลิงชิมแปนซี นม จระเข้ มีตามแม่น้ำ

พลเมือง ประมาณ ๑,๔๕๐,๐๐๐ คน

อาชีพ มีการเพาะปลูก เช่นปลูกมะพร้าว, ข้าว,
มันสำปะหลัง, ฝ้าย, ข้าวโพด, ถั่วลิสง, ปลูกยางพารา,
โคโค นอกจากทำการเพาะปลูก มีการทำเหมืองแร่
และการตัดถลุงแร่บ้างเล็กน้อย

การปกครอง เป็นประเทศราชของอังกฤษ มีที่
ประชุมสำหรับจัดการบ้านเมือง แบ่งเป็น ๓ มณฑล

เมืองสำคัญ

ฟรีทาวน์ (Freetown) เป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์
กลางของกองทหารอังกฤษ และเป็นท่าเรือแข็งแรงที่สุด
ในอาฟริกาภาคตะวันตก เป็นท่าเรือที่มีข้อมแข็งแรง

ประเทศโกตดิวัวร์

เป็นแผ่นดินขนาบไปทั้งทางทิศตะวันตกและตะวันออก
ของฝั่งทะเลในอ่าวกินี

อากาศ ร้อนและชุ่มชื้นริมฝั่งทะเล

พืชผลและสินค้าขาออก น้ำมันและเนอมะพร้าว, ถั่ว
โกลา, โกโค, ยาง, และไม้ต่าง ๆ อาณาจักรนี้ได้นาม
มาจากทองคำ ซึ่งได้ส่งไปขายต่างประเทศจากฝั่งทะเล
ในหลายศตวรรษก่อนที่จะหาทองคำได้ที่อื่น ในทวีปอฟริกา

เมืองสำคัญ แอ็กคร่า (Accra) เป็นเมืองหลวง

กษัตริย์แห่งอาแซนติ เป็นใหญ่ เมืองหลวงของ
อาแซนติ ชื่อ กูมัสสิ (Kumassi) พืชสำคัญคือ เผือก
มันสำปะหลัง, ข้าวโพด, และกล้วย.

ประเทศไนจีเรียภาคใต้

เมืองลาโกส อยู่ในประเทศไนจีเรียภาคใต้ ที่
เมืองท่าลาโกสได้ขุดร่องน้ำ เพื่อให้เรือกลไฟใหญ่ ๆ
แล่นเข้ามาในทะเลสาบน้ำเค็มในสันดอนได้ จากเมือง
นิมรตไฟติดต่อกับแม่น้ำไนเจอร์ ฝ้ายปลูกตามที่ใกล้ ๆ

ผ่งทะเล เพราะมีอากาศค่อนข้างแห้งแล้ง แผ่นดิน
 สันดอนของแม่น้ำไนเจอร์ เป็นตอนที่มีไข้ชุกชุมใน
 ทวีปอาฟริกา เพราะมีอากาศร้อนจัดและฝนตกชุก ไม่
 ไกลทางขนตามทชนและ ช่งอยู่ใกล้ ๆ ผ่งแม่น้ำลัธาร
 เป็นอันมากในแผ่นดินสันดอน

สินค้าขาออก มีมากกว่าเมืองอื่น ๆ ของอังกฤษ
 ที่ตั้งอยู่ใกล้ผ่ง สินค้าที่สำคัญคือ นามันมะพร้าว มี
 มากกว่าทอน ๆ

ประเทศไลบีเรีย

เป็นประเทศที่จัดการปกครองอย่างประชาธิปไตย ตั้ง
 ขึ้นเมื่อเลิกทาสอาฟริกา เมื่อพุทธศักราช ๒๓๕๐ ชาติ
 ผัวขาวจะเป็นพลเมืองไม่ได้ การปกครองได้จัดอย่าง
 ประเทศสหปาลีรัฐอเมริกา อยู่ในอำนาจของประธานา-
 ธิบตีและรองประธานาธิบดี กับที่ประชุมเสนาบตี ๖ นาย
 มีรัฐสภา สภาสูงเรียกว่า เซเนต (Senate) และ
 สภาต่ำเรียกว่า เฮาส์ ออฟ เรปรีเซินเตติฟส์ (House of
 Representatives) ผู้ที่จะโหวตต้องเป็นชาตินิโกร และ
 มีที่ดิน ภาษาที่ใช้ในราชการคือ ภาษาอังกฤษ

พื้นที่ ประเทศ^{๕๔๔}นี้มีผืนทะเลยาวประมาณ ๕๖๐ กิโลเมตร และแผ่นดิน^{๕๔๕}ลึกลงไปในทวีปประมาณ ๓๒๐ กิโลเมตร พื้นที่ ^{๕๔๖}พื้นที่เป็นทรายเป็นโดยมาก

พลเมือง มีประมาณ ๒,๐๐๐,๐๐๐ คน เป็นชาว
ออฟริกา

เมืองสำคัญ

มอนโรเวีย เป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล
เกรนโคสต์

สินค้าขาออก มีฝ้าย, ขนแกะ, น้ำมันมะพร้าว,
กาแฟ, โคโค, งาม้าง, ขิง, ถั่วโกลา.

ประเทศอาฟริกาภาคตะวันออกของฝรั่งเศส

(French Equatorial Africa)

ประกอบด้วยเนินราบในก้นภาควัด ที่มุมของเนิน
ราบภายใน เป็นที่สูงชันลงไปทางที่ราบอันแคบทางริมฝั่ง
ทะเล

ทางเหนือ คือ ประเทศคาเมอรูน ซึ่งเดิมเป็นของ
เยอรมัน มีเนื้อที่ประมาณ ๕๑๒,๐๐๐ กิโลเมตรตาราง

เหลียม พลเมืองประมาณ ๒,๗๕๐,๐๐๐ คน พนที่
 ค่อยสูงชัน จนถึงที่สูงซึ่งเป็นภูเขาไฟที่ดับแล้ว เรียก
 ยอดคาเมรูน ที่สูงกว่า ๒๕๐๐ เมตร. เนื่องจากฝน
 ตกชุก มีป่าไม้อย่างแถบร้อนอันหนาแน่น พืชผล
 มียาง เนื้อและน้ำมันมะพร้าว ภายในของประเทศ
 เป็นที่ป่าไม้เตย ๆ เป็นที่เลี้ยงสัตว์ ในที่ดินภูเขาไฟ
 ปลุกต้นโคโคโคต

อาฟริกาภาคร้อนจัดของฝรั่งเศส มีเนื้อที่ประมาณ
 ๑,๕๕๕,๐๘๐ กิโลเมตรตารางเหลียม พลเมืองประมาณ
 ๘,๐๐๐,๐๐๐ คน ราษฎรปลุกกาแฟ โคโค ในป่าราษฎร
 ได้ งามข้าง ยาง และน้ำมัน เมืองลิบริวิลล์ (Libreville)
 เป็นเมืองที่สำคัญ ตั้งอยู่ริมฝั่งทะเล บราชซาวิลล์
 (Brazzaville) ตั้งอยู่บนสแตนเลปูล บนฝั่งแม่น้ำคองโก

ประเทศอังกิตา

ตั้งอยู่ใต้แม่น้ำคองโก มีเนื้อที่ประมาณ ๑,๒๓๕,๐๔๐
 กิโลเมตรตารางเหลียม
 ประเทศนี้มีฝั่งทะเลยาว ๑๖๐๐ กิโลเมตร ทางฝั่ง

ทะเลเป็นที่แห้งแล้ง ไปจนถึงป่าไม้เขียว ๆ ซึ่งเป็นที่สูง
(สูงตั้งแต่ ๑๕๐๐ เมตร ถึง ๑๘๐๐ เมตร) ทางใต้เป็น
ที่เลี้ยว ทางด้านตะวันตกของเนินราบ มีฝนตกชุก
มียาง น้ำมันมะพร้าว ในทางเหนือมีไรกาแฟ ไร่อ้อย
ซึ่งปลูกในแถบที่ค่อนข้างแห้งแล้ง ใกล้เมืองมอสซามเดส
(Mossamedes) มีทางรถไฟยาวประมาณ ๑๒๘๐ กิโลเมตร
ได้สร้างรถไฟจากอ่าวโลบโด เหนือเมืองเบนเกลา
(Benguela) ไปติดต่อกับตำบลที่ทำเหมืองทองแดง ที่
กาเตงู (Katangu) และรถไฟสายโรดีเซีย

ผลที่ได้ที่สำคัญคือ กาแฟ, ยาง, ขมิ้น, น้ำตาล
มะพร้าว, งาช้าง, และปลาแห้ง.

พลเมือง มีประมาณ ๕,๐๐๐,๐๐๐ คน

เมืองสำคัญ

โลอันโด (Loando) เป็นเมืองหลวง มีท่าจอด

เรือ

ประเทศของโกรงเบดเยี่ยม

อาณานิคมเรียกว่า Belgian Congo เป็นแผ่นดิน
กว้างใหญ่ประมาณ ๒,๕๖๐,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

มีพลเมืองประมาณ ๑๕,๐๐๐,๐๐๐ คน แม่น้ำคองโกและ
สาขาเป็นทางเดินเรือของประเทศ มีป่าหนาที่

พืชผล ที่สำคัญ คือ ยาง ผลและน้ำมันมะพร้าว
โคปาลขาว และโคโค งาช้างเป็นสินค้าขายออกสำคัญ
กาแฟ ฝ้ายและยาสูบขึ้นงามดี

เมืองสำคัญ

โบมา (Boma) เป็นเมืองสำคัญ ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำ
คองโก

ลีโอโปลด์วิลล์ (Leopoldville) เป็นเมืองหลวง ตั้ง
อยู่บนฝั่งแม่น้ำคองโก

บทที่ ๒

แถบป่าไม้เตย ๆ ทางทิศตะวันออก
(The Eastern Savanas)

อาฟริกากลางภาคตะวันออก

อาฟริกากลางภาคตะวันออก พืชสูงชันจากฝั่ง

ทะเลซึ่งเป็นที่ราบต่ำและมีไข้ชุกชุม ที่คนสูงขึ้นไป
เชิงชั้น จนถึงที่เนินราบซึ่งสูงประมาณ ๑๒๐๐ เมตร มี
แอ่งยาวเรียวผ่าน ๒ แห่ง แผ่นดินทั้งสองข้างเป็นที่
สูง มีภูเขาไฟหลายแห่ง ทางทิศตะวันออกของแอ่ง
ตะวันออก มีภูเขาไฟที่ดับแล้ว คือ ภูเขาไฟเค็นยา
และคลีมันจาโร ภูเขาไฟเอลกอน (Elgon) อยู่ทาง
ทิศตะวันตกของแอ่ง และอยู่ทางเหนือของทะเลสาบ
วิกตอเรีย ภูเขาเรเวนโซร์ (Ruwenzori) อยู่ทางทิศ
ตะวันออกของแอ่งตะวันตก ระหว่างทะเลสาบแอลเบอด
และทะเลสาบเอ็ดวารด์ ภูเขาไม่ได้เกิดขึ้นด้วยอำนาจ
ภูเขาไฟ แต่ภูเขาระหว่างทะเลสาบเอ็ดวารด์และทะเล
สาบควู มียอดภูเขาไฟที่ยังคุอยู่ คือ พัมบอร์

ทะเลสาบวิกตอเรียและตอนปลายของแม่น้ำไนล์

ทะเลสาบวิกตอเรียสูงประมาณ ๑๑๐๐ เมตร เหนือ
ระดับน้ำทะเล มีแม่น้ำกาเกรา (Kagera) ซึ่งไหล
มาจากทางทิศตะวันตกลงสู่ทะเลสาบนี้เป็นต้นน้ำของ
แม่น้ำไนล์ที่ไกลที่สุด ทะเลสาบวิกตอเรียเป็นที่ขังน้ำ
ใหญ่แห่งหนึ่ง เพราะทะเลสาบนี้ตั้งอยู่ใต้ศูนย์สูตร
ขอโลกลงมาหน่อย และในแถบนี้ฝนตกชุก น้ำ

จึงไหลมารวมกันที่นั่น แม่น้ำไนล์ใหญ่แห่ง ได้อาศัย
น้ำจากทะเลสาบวิกตอเรีย ส่วนน้ำท่วมนั้น เนื่องด้วยสาขา
ของแม่น้ำในประเทศอียิปต์เสียได้พาเอาน้ำมา แม่น้ำ
ไนล์ไหลจากทะเลสาบวิกตอเรีย ทางมุมทางด้านเหนือ
เหนือนาตกริปอน (Ripon Falls) ผ่านทางที่เป็นที่ราบ
และหนองบึง และผ่านนาตกหลายแห่ง นาตกลำ
ที่สุดคือนาตกเมอร์คิสัน (Murchison Fall) แล้วไหลลง
แอ่งตะวันตกและทะเลสาบแอตเบอต แม่น้ำเซมลิค
ไหลจากทะเลสาบเอตวาร์ด ลงสู่ทะเลแอตเบอต แม่น้ำ
ไนล์เมื่อไหลพ้นทะเลสาบแอตเบอต ได้ผ่านหุบเขา
ไปจนถึงเนินราบของสตันตันออก ซึ่งอยู่ รวาระยะ
รุ่ง ๕ องศาเหนือ ในตอนนั้นใช้สำหรับเดินเรือได้จนถึง
แก่งที่ ๖ ดังนั้นแม่น้ำไนล์ใช้ในการเดินเรือได้ในตอน
กลางของแม่น้ำหลายร้อยกิโลเมตร เช่นเดียวกับแม่น้ำ
คองโกและไนเจอร์

ด้านใต้และตะวันออกของเนินราบตะวันออก

ทางด้านใต้ของทะเลสาบวิกตอเรีย เนินราบค้อย
เสียงขึ้นไปทางภูเขาอีฟิงสโตน ซึ่งอยู่ ทางทิศตะวันออก
เฉียงเหนือของทะเลสาบนียาสา แม่น้ำเชเร (Shiré)

ไหลจากทะเลสาบลงสู่แม่น้ำขามเบซ แม่น้ำใหญ่ ๆ
หลายสาย ไหลจากทิศตะวันออกของภูเขา ลงสู่มหาสมุทร
อินเดีย แต่แม่น้ำเหล่านั้นใช้สำหรับการเดินเรือไม่ได้

อากาศ อาฟริกากลางภาคตะวันออก สูงกว่าลุ่ม
แม่น้ำคองโกมาก ซึ่งอยู่ในภาวะขรุขระเหมือน ๆ กัน
ความร้อนไม่สู้ร้ายแรงนัก แบ่งออกได้เป็น ๓ แถบ
(ก) แถบทะเลสาบวิกตอเรีย ซึ่งมีฝนชุก (ข) แถบ
ฝั่งทะเล ซึ่งเป็นที่ลุ่ม มีอากาศร้อนจัดและฝนตกชุก
ในระหว่างแถบทั้งสองคือ (ค) แถบที่มีอากาศค่อนข้าง
แห้งแล้ง ซึ่งเป็นที่สูงเขินและสลายตัวว่า

พืช ในแถบฝั่งทะเลซึ่งเป็นที่ลุ่มและแถบหุบเขา
ซึ่งมีฝนตกชุก มีป่าไม้หนาแน่น ต้นกล้วยชนทั่วไป
ในบริเวณทะเลสาบวิกตอเรีย แต่แถบที่แห้งแล้งทาง
ทิศตะวันออก เป็นป่าโปร่ง มีพุ่มไม้เตี้ย ๆ ชน ยอด
ภูเขาเค็นยาและคีลินจาโรมีฝนตกชุก และที่เชิงเขา
มีการเพาะปลูก บนภูเขาเหล่านั้นรวมทั้งภูเขาเรูเวนโอรุ
สูงกว่าเส้นหิมา มีพืชพันธุ์เป็นชั้น ๆ กัน อย่างยอด
ภูเขาคาเมรูน

อาชีพ ในแถบที่อุดมมีการเพาะปลูก และในที่
อื่น ๆ เลี้ยงปศุสัตว์

พลเมือง ราษฎรเป็นนโกร พวกเลี้ยงสัตว์ทางเหนือ
เป็นชาติพะสมหะมิติก ได้รั้งความราษฎรที่ตั้งถิ่นฐานอยู่
ในแถบนั้น และได้เป็นใหญ่ในแถบนั้น ๆ

พวกแบนตุได้กระจายทั่วไปในแถบป่าไม้เตี้ย ๆ ของ
อาฟริกาภาคกลาง ได้ขับไล่พวกที่สู้ไม่ได้ ไปทางใต้
ทางทะเลทราย และทางทิศตะวันตกไปทางป่าแถบร้อน
แถบลุ่มแม่น้ำชามเบซ

แม่น้ำชามเบซเกิดจากเนินสูง ซึ่งสูงประมาณ
๑๕๐๐ เมตรเหนือระดับน้ำทะเล ใกล้เคียงกันกับที่เกิด
ของแม่น้ำคองโก แม่น้ำไหลผ่านที่ราบที่ชุ่มชื้นและ
หนองบึง และเมื่อแม่น้ำโชบี (Chobe) ไหลมาบรรจบ
กันกับแม่น้ำนั้น แม่น้ำได้ไหลไปทางทิศตะวันออก ผ่าน
เนินราบซึ่งประกอบด้วยหินภูเขาไฟ แม่น้ำได้ตัดเป็น
ทางคดเคี้ยวไปมายาวประมาณ ๖๔ กิโลเมตร แม่น้ำ
ไหลผ่านที่ต่ำลงมาจนถึงน้ำตกวิกตอเรีย ในตอนกลาง
แม่น้ำได้ไหลผ่าน เชิง ของ เนินราบ เป็น น้ำตกหลายแห่ง

ถ้ำน้ำตกคีบราบาสา (Kebrabasa Falls) ซึ่งเป็นน้ำตก
ที่ต่ำที่สุด ใช้ในการเดินเรือได้ประมาณ ๖๕๐ กิโลเมตร
ลำน้ำที่ใช้ในการเดินเรือได้ ชอแม่น้ำจินต์ (Chinde)

สาขาที่สำคัญซึ่งไหลมาจากที่ฝนตกชุกทางเหนือ คือ
แม่น้ำคาฟเว (Kafwe) แม่น้ำโลอังกัว (Loangwa)
และแม่น้ำเซเร แม่น้ำซามเบซีตอนใต้ตั้งแต่ลำแม่น้ำ
โลอังกัวจนถึงทะเล อยู่ในอาฟริกาภาคตะวันออกของ
โปรตุเกส

ราษฎรที่อยู่ในแถบลุ่มแม่น้ำซามเบซี ประกอบ
อาชีพทางเพาะปลูกและเลี้ยงปศุสัตว์ ในทางลุ่มแม่น้ำ
ทางใต้การเลี้ยงปศุสัตว์ไม่เป็นผลสำเร็จ เนื่องจากมี
แมลง tse-tse ชุกชุม และมีราษฎรเบาบาง

ประเทศยูกานดา

ตั้งอยู่ห่างจากทะเลประมาณ ๑๒๘๐ กิโลเมตร
ประกอบด้วยส่วนตะวันออกของทะเลสาบวิกตอเรีย ทะเล
สาบแอ็ลเบอร์ตเกือบทั้งหมด กับทะเลสาบรูดอล์ฟครึ่งหนึ่ง
และตอนปลายของแม่น้ำไนล์

อากาศ อออุ่นแต่มีไ้จับชุกชุม ไม่เหมาะสำหรับ
 ชาวยุโรปอาศัยอยู่ ตามริมฝั่งทะเลสาบและแม่น้ำเช่น
 แลบแม่น้ำไนล์ มีไข้ชนิดหนึ่งมักทำให้ง่วงนอน เกิด
 จากถูกแมลง tse_tse กัด

พลเมือง ประมาณ ๓,๑๔๕,๐๐๐ คน

อาชีพ ปลูกตามที่ดินดี และการปลูกฝ้ายได้
 ผลคชนทุก ๆ ปี

สินค้าขาออก ฝ้าย หนังสัตว์ กาแฟ งาช้าง
 ถั่วลิสง พริก เนย น้ำมันงา ยาง

การปกครอง ประเทศแบ่งออกเป็น ๕ มณฑล
 และมณฑลหนึ่งแบ่งออกเป็นจังหวัด มีข้าราชการอังกฤษ
 จัดการดูแลทุกจังหวัด มีกษัตริย์และหัวหน้า ซึ่งเป็น
 คนพื้นเมืองจัดการปกครองประเทศของตนเองด้วย

เมืองสำคัญ
เอนเตบโบ (Entebbo) เป็นเมืองหลวง และเป็น
 เมืองท่าสำคัญ ตั้งอยู่บนฝั่งทะเลสาบวิกตอเรีย

ประเทศเคนยา

พื้นที่ ทางทิศตะวันตกเป็นที่ภูเขา ทางเหนือเป็นที่เนินราบ ส่วนทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบ

อากาศ ในที่ลุ่มมีอากาศร้อน ปรอทขึ้นถึง ๒๕.๕๐ เซ็นติเกรด แถบที่เนินราบและภูเขาซึ่งอยู่ภายในประเทศมีอากาศเย็นสบาย

พืช มี ข้าว มะพร้าว มันสำปะหลัง ข้าวโพด ในป่ามีไม้อันมีค่ามาก เช่น ไม้มะเกลือ ไม้จำปา ไม้โคปาล (Copal) ไม้จาร์rah (Jarrah) และไม้ไออนวูด (Ironwood)

พลเมือง มีประมาณ ๒,๕๒๕,๐๐๐ คน

สินค้าขาออก ฝ้าย หนังสือสัตว์ ถั่ว งาช้าง และเนื้อมะพร้าวแห้ง กาแฟ ข้าวโพด น้ำมันงา

การปกครอง มีผู้สำเร็จราชการอังกฤษ และที่

ประชุมสำหรับจัดการปกครองและตั้งกฎหมาย ประเทศนี้แบ่งการปกครองออกเป็น ๗ มณฑล

เมืองสำคัญ

ไนโรบี (Nairobi) เป็นเมืองหลวง เป็นศูนย์กลาง
ของสถานีรถไฟสายยูกันดา

มอมบาซา (Mombasa) เป็นเมืองท่าและเมือง
สำคัญ

ประเทศทานกานียิกา

เดิม เป็น ประเทศ อาฟริกา ตะวัน ออกของ เยอรมัน
เดียน เป็นประเทศฝักของอังกฤษ ประเทศนี้มีอาณา
เขตติดต่อแม่น้ำโรวูมา (Rovuma) ขนมาทางเหนือ จน
จดอาณาเขตของอังกฤษ ทางทิศตะวันตกจด ทะเลสาบ
นยาสา ทานกานียิกา และ ทะเลสาบวิกตอเรีย รวม
ทงเกาะมาเพียด้วย

เนื้อที่ ประมาณ ๕๘๓,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พินท โดยมากเป็นทเนินราบ เว้นแต่ทางทิศ

ตะวันออกเป็นทราบ ชงอยู่ตามริมฝั่งทะเล

อากาศ แผ่นดินแถบริมฝั่งทะเลซึ่งเป็นทราบ มี

อากาศร้อน และตอนภายในประเทศ มีอากาศแห้ง
แล้งและสบาย

พืช ตามที่ราบ เป็นที่มีอากาศร้อน มีพืชพันธุ์
ต่าง ๆ เช่น มะพร้าว และยาง ตอนที่เนินราบ เป็น
ที่ปลูกต้นบ้านและฝ้าย

สินค้าขาออก กาแฟ, ยาง, งาช้าง, ฝ้าย, หนังสัตว์,
เนื้อมะพร้าวแห้ง.

การคมนาคม มีการค้าขายทางรถยนต์ติดต่อกับ
เมืองอุจ (Ujiji) ซึ่งตั้งอยู่ บนฝั่งทะเลสาบแทนกานียกา
และมีรถไฟเดินระหว่างเมืองดาร์-เอส-สลาม กับเมือง
อุจด้วย และยังมีรถไฟอีกสายหนึ่งเดินจากเมืองตังกา
ซึ่งตั้งอยู่ริมฝั่งตรงกันข้ามกับเกาะเพ็มบา ไปถึงเมือง
โมชิ (Moshi) ซึ่งตั้งอยู่ที่เชิงภูเขาคลีมันจาโร

สำมะโนครัว มีพลเมืองประมาณ ๑๐,๐๐๐,๐๐๐ คน

เมืองสำคัญ

ดาร์-เอส-สลาม (Dar-es-Salām) ตั้งอยู่ที่อ่าวดาร์-

เอส-สาลาม เป็นเมืองหลวงและเมืองที่สำคัญ เรือ
กลไฟท์กินนาลกราว ๔-๘ เมตรเข้าได้ถึงเมืองนี้

เกาะแซนชิบาร์

แซนชิบาร์เป็นเกาะเล็ก ตั้งอยู่ประมาณ ๖ องศา
ใต้เส้นศูนย์สูตรของโลก อยู่ห่างจากแผ่นดินทวีป
อาฟริกาประมาณ ๓๕.๒ กิโลเมตร เกาะนี้เป็นเกาะใหญ่
ที่สุดทางทิศตะวันออก ซึ่งเกิดขึ้นด้วยหอยปะการัง
เกาะนี้ยาว ๓๖.๘ กิโลเมตร กว้าง ๒๔ กิโลเมตร
พืชผลอุดมไปด้วยกานพลู กานพลูที่ส่งไปขาย
ที่ต่าง ๆ ทั่วโลก ได้ไปจากเกาะนี้ นอกจากนม
มะพร้าว

พลเมือง รวมทั้งเกาะเพิ่มมาด้วยประมาณ ๒๑๖,๓๕๐

คน

สินค้าขาออก กานพลู, เนอมะพร้าวแห้ง, งาม้าง,
น้ำมันก๊าส.

การปกครอง มีสมุหเทศาภิบาลและข้าราชการอังกฤษ
ประจำ จัดการปกครองบ้านเมือง มีสุลต่านของ

แซนซิบาร์เป็นสภานายกของที่ประชุม สำหรับช่วย
อังกฤษที่ไปประจำอยู่จัดการปกครองประเทศ

เมืองสำคัญ

แซนซิบาร์ (Zanzibar) เป็นเมืองหลวง เป็น
ท่าเรือคแห่งหนึ่งในทวีปอาฟริกา

ประเทศโรดีเชียภาคเหนือ

นับตั้งแต่ทางด้านใต้ของทะเลสาบทานกานยีกา
ประเทศทานกานยีกา และประเทศคองโกของเบลเยี่ยม
ลงมาถึงอาฟริกาตะวันออกของโปรตุเกส

พื้นที่ ประกอบด้วยหนองบึง แลบทะเลสาบ
บางวัวโอโล (Bangweolo) และที่ลุ่มในแถบแม่น้ำโลอังกัว
ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศเป็นที่เนินราบ สูง
กว่า ๕๐๐ เมตร

อากาศ มีอากาศแห้งแล้งแถบลุ่มแม่น้ำโลอังกัว
และมดินดี เหมาะสำหรับปลูกฝ้ายและพืชพันธุ์ที่ใช้โดย
ที่เนินราบมีอากาศอบอุ่น เหมาะสำหรับเลี้ยงปศุสัตว์
และทำการเพาะปลูก เช่นปลูกข้าวโพด, ข้าวสาลี, ฝ้าย,
และกาแฟ.

พืช มี ข้าวโพด, ฝ้าย, ยาสูบ, ข้าวสาลี.

โลหธาตุ มีตะกั่ว สังกะสี และทองแดง มีการทำเหมืองแร่ตะกั่วและสังกะสี ที่เมืองโบรเคนฮิลล์ (Broken Hill) ซึ่งตั้งอยู่ ใกล้ทางรถไฟที่ติดต่อกับประเทศคองโกของเบลเยียม

พลเมือง มีพลเมืองประมาณ ๑,๑๐๐,๐๐๐ คน ซึ่งเป็นคนพื้นเมือง เป็นคนชาติขาวประมาณ ๔,๔๒๐ คน

การปกครอง อยู่ในความปกครองของผู้ว่าราชการอังกฤษ โดยพระราชอาธิบดีอังกฤษเป็นผู้ทรงแต่งตั้ง และมีที่ประชุมสำหรับช่วยจัดการบ้านเมือง

เมืองสำคัญ

ลิฟวิงส์ตัน (Livingstone) ตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำซามเบซี เป็นศูนย์กลางของการทำการปกครอง และเป็นศูนย์กลางของการปลูกฝ้าย

ฟอร์ต เจมสัน (Fort Jameson) ตั้งอยู่บนเนินทางทิศตะวันตกของทะเลสาบ นียาซา เป็นเมืองสำคัญอีกแห่งหนึ่ง

แดนนิยาสา

เป็นที่เนินราบเหนือแม่น้ำซามเบซี ประกอบด้วย
ส่วนตะวันตกของทะเลสาบนิยาสา

พืช มีต่างๆ กัน เช่น พืช, ยาสูบ, ชา, กาแฟ, พริก,
ยาง, ข้าว, และข้าวโพด.

พลเมือง มีประมาณ ๑,๒๑๒,๐๐๐ คน

การปกครอง แบ่งออกเป็น ๑๔ มณฑล อยู่ในความ
ปกครองของข้าราชการอังกฤษประจำ

ประเทศ โมซามบิก

อยู่ทางฝั่งทะเลทิศตะวันออก เป็นของโปรตุเกส
มีเนื้อที่ประมาณ ๗๖๘,๐๐๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม มี
พลเมืองประมาณ ๓,๐๐๐,๐๐๐ คน มีแม่น้ำซามเบซีไหล
ผ่านประเทศนี้

ผลที่ได้ ที่สำคัญคือ น้ำตาล, มะพร้าว, ช้าง, ยาง,
งาช้าง, และโลหะธาตุที่ยังไม่ได้ถลุง

เมืองสำคัญ

โมซามบิก (Mozambique) เป็นเมืองสำคัญ และ
เป็นเมืองท่าที่มั่งคั่งสมบูรณ์แห่งหนึ่ง

ลอเรนโซ มาร์ก (Lorenzo Marques) และ เบอรา
(Beira) เป็นเมืองท่า และมีสินค้ามาก

บทที่ ๗

ประเทศอาฟริกาใต้แม่น้ำซามเบซี

พื้นที่ อาฟริกาใต้แม่น้ำซามเบซี เป็นแถบที่สูง
ที่สุดในทวีปอาฟริกา มีที่น้อยแห่งที่ต่ำกว่า ๕๐๐ เมตร
ส่วนสูงคิดเฉลี่ยตั้งแต่ ๑๒๐๐ เมตร ถึง ๑๕๐๐ เมตร บริเวณ
แม่น้ำซามเบซี, ลิมโปโป, และโมโลโป, สาขาของแม่น้ำ
ออเรนจ์ เป็นที่ต่ำ ถัดจากบริเวณแม่น้ำเป็นที่สูงไรต์เซย์
ใต้ ซึ่งอยู่ระหว่างแม่น้ำซามเบซีและลิมโปโป เนิน
ตามารา—นามา อยู่ทางทิศตะวันตกของแม่น้ำโมโลโป
ภูเขาไทเวลด์ อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ในแถบนี้
หินตั้งเป็นเส้นระดับกับสายตา และยอดภูเขาได้ถูก
น้ำเซาะและลมพัด จนมียอดเขาเป็นทิวาบบ บางแห่งก็มี
ยอดแหลม ในทางทิศตะวันตกและตอนกลางซึ่งเป็นท
แห่งแล้ง ลมได้พัดมากกว่าน้ำเซาะ ในการปราบที่ดิน

ให้ต่ำลง จึงเกิดมีภูมิประเทศคล้ายๆ แลบทะเลทราย
ในทางทิศตะวันออก อำนาจนามมากขึ้น ซึ่งจะเห็น
ได้ในแถบเชิงเทินทางทิศตะวันออก

ทั้งทิศตะวันออกและตะวันตก ที่เนินราบได้ลดต่ำ
ลงเป็นเชิงเป็นขั้นๆ จนถึงที่ราบตามริมฝั่งทะเล ระหว่าง
แม่น้ำขามเบซและแม่น้ำลิมโปโป ในทางทิศตะวันออก
ที่ราบกว้างขึ้น เรียกว่า เกชาแลนดี้ ส่วนใต้ของอาฟริกา
ตะวันออกของโปรตุเกสที่เนินราบได้ลดต่ำชันลงทางภูเขา
การูใหญ่ (Great Karroo) ซึ่งถัดลงมาถึงเทือกภูเขา ๒ พืด
ตั้งขนานกัน และมีภูเขา การูน้อย (Little Karroo) อยู่
ระหว่างกลาง

อากาศ ในทางทิศตะวันออกของอาฟริกาใต้ มีฝน
ตกในฤดูร้อน ซึ่งลมสินค้าตะวันออกเฉียงใต้ได้นำฝน
มา ฝนค่อยตกน้อยลงทุกที ถ้าเราไปจากทิศตะวันออก
ของภูเขาไโฮเวลด์ สู่ทิศตะวันตก ในฤดูหนาวฝนตก
แต่ตามริมฝั่งทะเล แต่ไม่ชุกนัก ในฤดูนี้ลมตะวันตก
พัดนำเอาฝนมาทางทิศตะวันตกเฉียงใต้และทางใต้ อย่าง
เดียวกันกับแถบทะเลเมดิเตอร์เรเนียน ตอนฝั่งทะเล
ทางใต้ได้รับฝนตลอดปี เวลาที่ลมสินค้าตะวันออก

เฉียงใต้พัฒนาในฤดูร้อน และลมตะวันตกพัฒนาใน
ฤดูหนาว

ประเทศ โรตียีเยภาคใต้

ตั้งอยู่ ทางใต้ของแม่น้ำชามเบซี อยู่ในความ
ปกครองผู้ว่าราชการของอังกฤษ พระราชาธิบดีของประเทศ
อังกฤษเป็นผู้ ทรงแต่งตั้ง มีที่ประชุมสำหรับช่วยจัดการ
บ้านเมือง มีมณฑลมาไฮนาแลนด์ และมาตาเบลแลนด์
รวมอยู่ด้วย

พินท โรตียีเยภาคใต้เป็นที่เนินราบ สูงประมาณ
๑,๒๐๐ เมตร สันปันน้ำของแม่น้ำที่ไหลลงสู่แม่น้ำชามเบซี
และแม่น้ำที่ไหลลงสู่ มหาสมุทรอินเดีย ตั้งอยู่ เป็นพืดจาก
ทิศตะวันตกเฉียงใต้ ไปสู่ ทิศตะวันออกเฉียงเหนือ

อากาศ โดยเหตุที่อยู่ในระหว่างระยะรุ้ง ๒๐ องศา
ของเส้นศูนย์สูตร ในแถบที่เนินราบ มีอากาศอบอุ่น
ตลอดปี แต่ในแถบที่ลุ่มมีอากาศร้อน ตอนกลางฝนตก
ชุกในฤดูร้อน และฝนค่อยตกน้อยลงทุกที ถ้าเราไป
จากตอนกลางของประเทศสู่ ทิศตะวันตก และสู่ ฝั่งทะเล

พืช โรตียีเยภาคใต้ อยู่ในเขตป่าไม้ต่างๆ ทางใต้

ซึ่งทางทิศตะวันออกเป็นป่าไม้หนาทึบ และทางทิศตะวันตกเป็นทะเลทราย

พลเมือง ประมาณ ๘๕๕,๐๐๐ คน

อาชีพ พวกพื้นเมืองประกอบอาชีพทางเพาะปลูก และเลี้ยงปศุสัตว์ แต่พืชพันธุ์ มักจะถูกสัตว์ทำลาย แมลง (tse.tse) ระบาดคนและสัตว์ ซึ่งอยู่ในที่ราบทางทิศตะวันออก ประเทศนี้อุดมไปด้วยโลหะธาตุได้มีผู้ขุดทองคำส่งไปขายต่างประเทศมาแต่โบราณกาล ชาวยุโรปอาศัยอยู่ได้เป็นสุขเฉพาะแต่ที่สูงกว่า ๑๒๐๐ เมตร การเพาะปลูกยังไม่เจริญเต็มที่ อาชีพที่ทำกันเป็นลำดับคือการทำเหมืองแร่

สินค้าขาออก นอกจากทองคำ มีข้าวโพด, ยาสูบ, ฝ้าย, แร่โครเมียม, และทองแดง.

เมืองสำคัญ

สอลสเบอรี (Salisbury) เป็นเมืองหลวง อยู่ในมณฑลมาโซนาแลนด์ ตั้งอยู่เหนือระดับน้ำทะเลประมาณ ๑๔๗๐ เมตร

บุโลวายอ (Bulowayo) เป็นศูนย์กลางของการ

พาณิชย์ของประเทศ รถไฟสายเคปและโคโรผ่านเมือง^๕

ประเทศอาฟริกาตะวันตกเฉียงใต้

เดิมเป็นของเยอรมัน เวลาน้อย^๕ในความดูแลของ
ประเทศสหราชอาณาจักร

เนื้อที่ ประมาณ ๘๒๕,๓๒๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม

พรมแดน ทางฝั่งทะเลเป็นทราบและเต็มไปด้วยทราย

ทางทิศตะวันออกเป็นที่เนินราบ ตามารา—นามา

อากาศ โดยเหตุที่ลมพัดขนานกันกับฝั่งทะเล และ
มีกระแสน้ำเย็นไหลมาใกล้ๆ ฝั่ง ฝนไม่ใคร่ตก เว้นแต่
ที่สูงของเนินราบเท่านั้นเป็นที่บริบูรณ์

พืช พืชพื้นดินปกคลุมไปด้วยต้นไม้เตี้ยๆ

พลเมือง ในที่บริบูรณ์สักหน่อย มีพวกหัตถ์เต็นตอต
และพวกแบนตุอาศัยอยู่ ประเทศนี้มีพลเมืองประมาณ
๒๒๗,๗๓๕ คน

อาชีพ ในแถบที่เนินราบ ซึ่งเป็นที่บริบูรณ์กว่าที่
อื่น เลี้ยงปศุสัตว์ นอกจากนั้นมีการทำเหมืองทองแดง
และราษฎรได้ห้ามล่นลตามฝั่งทะเลที่มอากาศแห้งแล้ง

เมืองสำคัญ

วินด์ฮุก (Windhoek) เป็นเมืองหลวง ตั้งอยู่บนเนิน
ราบ มีรถไฟติดต่อกับเมือง สวาคอปมุนด์ ซึ่งเป็น
เมืองท่า

สวาคอปมุนด์ (Swakopmund) เป็นเมืองท่าสำคัญ
อยู่เหนือเมืองท่าของอังกฤษ ชื่อ วอลฟิช เบ (Wolfish Bay)

แถบเบชวานา โปรเท็คทอเรต

อยู่เหนือประเทศสหรัฐาฟริกาใต้ขึ้นไป และอยู่
ทางทิศตะวันออกของอาฟริกาตะวันตกเฉียงใต้

พันท ทางเหนือของประเทศเป็นที่ลุ่ม มีแม่น้ำ
ลิซารเป็นอันมากไหลลงสู่ทะเลสาบงามิ (Ngami) และ
ทะเลสาบอื่นๆ อีก ตอนกลางเป็นทะเลทรายกาสาหารี
ทางทิศตะวันออกเป็นที่ราบริบวร์ค มีทางรถไฟผ่านไปประเทศ
โรดีเชีย

อากาศและพืช คล้ายกันกับประเทศอาฟริกาตะวัน
ตกเฉียงใต้

พลเมือง ประมาณ ๑๕๒,๕๙๓ คน

การปกครอง ข้าราชการอังกฤษประจำได้จัดการปกครอง โดยได้รับความแนะนำจากสมุหเทศาภิบาลในอาฟริกาใต้ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบในการรักษาความสงบ และการปกครองให้เป็นไปด้วยดีของอาณานิคม หัวหน้าซึ่งเป็นชาวพื้นเมืองได้รับความช่วยเหลือจากข้าราชการอังกฤษ ตัดสินคดีซึ่งเกี่ยวกับคนพื้นเมืองด้วยกันตามกฎหมายและขนบธรรมเนียมของตน มีที่ประชุมสำหรับคนพื้นเมืองแห่งหนึ่ง มีผู้แทนประมาณ ๑๐๐ คน ราษฎรหรือรัฐบาลเลือกตั้ง หน้าที่ของที่ประชุมเพื่อเป็นที่ปรึกษาของข้าราชการอังกฤษ และทำความเข้าใจกันระหว่างคนพื้นเมืองและข้าราชการอังกฤษซึ่งประจำอยู่.

ประเทศสหรัฐอาฟริกาใต้

ประเทศสหรัฐอาฟริกาใต้ แบ่งการปกครองออกเป็น ๔ มณฑล ต่างมณฑลก็จัดการปกครองของตนเอง

(๑) มณฑลเคป ออฟ กูดโฮป

(๒) มณฑล ทรานส์วาล

(๓) มณฑล ออเรนจ์ ฟรี สเตต

(๔) มณฑล นาทาล

พลเมือง ทั้งหมดมีประมาณ ๖,๕๖๓,๔๒๕ คน เป็น
 ชาวยุโรป ๑,๒๗๖,๒๔๒ คน ชาตินอื่น ๆ นอกจากคนพื้น
 เมือง ๖๗๘,๔๔๖ คน

การปกครอง ผู้สำเร็จราชการอังกฤษเป็นผู้จัดการ
 ปกครองประเทศ พระราชาธิบดีของอังกฤษเป็นผู้ทรง
 แต่งตั้ง และมีที่ประชุมซึ่งผู้สำเร็จราชการเป็นผู้เลือก
 สมาชิกสำหรับช่วยในการปกครอง มีสภารัฐบาลคือ เซเนต
 และ เฮาส์ ออฟ แอสเซมบลี (House of Assembly)
 กรุงปรีโตเรีย เป็นเมืองหลวงของประเทศ เมืองเคปทาวน์
 เป็นที่ตั้งกฎหมายบ้านเมือง

ประวัติการ พลเมืองชาติขาวโดยมากเป็นพวกสืบ
 เหนือมาจากชาวฮอลันดา พวกบัวร์ได้ต่อสู้กับอังกฤษ
 และพ่ายแพ้ เมื่อสงบศึกแล้ว มณฑลทั้ง ๔ จึงได้รวม
 กันเป็นประเทศสหรัฐ เป็นประเทศราชของอาณาจักร
 อังกฤษ เมื่อพระพุทธศักราช ๒๔๕๓

มณฑลเคป ออฟ กูดโฮป

ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำออเรนจ์และฝั่งทะเล ทิศ
 ก่อสูงชันเป็นชน ๆ จากฝั่งทะเล เรียกว่า การ์รู (Karroos)

ไปจนถึงเนินราบ แล้วแผ่นดินก็ตกลงทางแม่น้ำออเรนจ์
ถัดแม่น้ำออเรนจ์ไปคือทะเลทรายกาลาหารี ขึ้นไปทาง
เหนือประมาณ ๑๖๐๐ กิโลเมตร กว้างประมาณ ๕๖๐
กิโลเมตร ทะเลทรายเป็นเนินสูงตั้งแต่ ๕๐๐ เมตร ถึง
๑๒๐๐ เมตร เหนือระดับน้ำทะเล

อากาศ สบายดี อากาศแห้งแล้งและสดชื่น ฝน
ตกกิตติเฉลี่ยราว ๖๕๐ มิลลิเมตร ในแถบที่เนินราบภายใน
ประเทศอากาศหนาวจัดขึ้น

พืช ที่สำคัญ คือ ข้าวโพด, ข้าวสาลี, ข้าวโอต,
ข้าวบาร์เล, ข้าวไร, มันฝรั่ง, ผักกาดหัว, ลูกชิน.

อาชีพ มีการทำเล้าอู่มาก การเลี้ยงแกะ
เป็นอาชีพสำคัญ และมีทุ่งสำหรับเลี้ยงนกกระจากเทศ
มีการทำเหมืองทองแดง และบ่อเพชร

สินค้าขาออก ที่สำคัญคือ เพชร, ขนแกะ, หนัง
แพะ, ขนนก, ขนสัตว์, ทองแดง, และหนังดิบ.

เมืองสำคัญ

เคปทาวน์ (Cape Town) เป็นเมืองหลวงและเป็น
เมืองที่สำคัญของมณฑลเคป เป็นเมืองดงาม มีสินค้ามาก

ตั้งอยู่ที่เชิงเขาเตเบิล (Table mountain)

ไซมอนส์ทาวน์ (Simonstown) ตั้งอยู่ใกล้กับเมือง
เคปทาวน์ เป็นฐานทัพเรืออังกฤษในอาฟริกาใต้

คิมเบอร์ลี (Kimberley) อยู่ทางเหนือถัดแม่น้ำ
ออเรนจ์ขึ้นไป เป็นท่ามการท่าบ่อเพชรมาก

มณฑลนาตาล

ตั้งอยู่ทางฝั่งทะเล เหนือมณฑลเคปขึ้นไป เป็น
ประเทศที่อุดมไปด้วยน้ำ มีแม่น้ำลำธารเล็ก ๆ เป็น
จำนวนมาก ไหลจากเนินราบสู่ทะเล แต่แม่น้ำเหล่านี้
ใช้ในการเดินเรือไม่ได้เลย

อากาศ ต่างกันตามที่สูงที่ต่ำ แถบฝั่งทะเล
อากาศร้อนและชุ่มชื้น จำนวนน้ำฝนคิดเฉลี่ยทั่วมณฑล
ประมาณ ๘๕๐ มิลลิเมตร

สินค้าขาออก ที่สำคัญคือ น้ำตาลทราย, ใบชา,
ข้าวโพด, เปลือกไม้แวนดิล.

พลเมือง มีชาติอินเดียประมาณ ๑๔๑,๖๔๕ คน

เมืองสำคัญ

บิเตอร์มาริตซ์บูร์ก (Pietermaritzburg) เป็นเมือง

หลวง อยู่ห่างจากเมืองปอร์ตนาตาลประมาณ ๘๖ กิโลเมตร

เดอร์บัน (Durban) เป็นเมืองสำคัญ และเป็นเมืองท่าสำคัญ เป็นที่หนึ่งของประเทศสหรัฎาfricaใต้ ในจำนวนสินค้า ในเมืองนี้มี ชาวอินเดีย ประมาณ ๒๐,๐๐๐ คน

มณฑลทรานส์วาล

ตั้งอยู่ทางเหนือของมณฑลออเรนจ์ฟรีสเตต มีแม่น้ำวาลไหลผ่าน ตั้งอยู่ในที่เนินราบ ซึ่งสูงตั้งแต่ ๑๒๐๐ เมตร ถึง ๑๘๐๐ เมตร

อากาศ อบอุ่นสบายและสดชื่น แต่ความร้อนหนาวต่างกันมาก ในฤดูร้อนปรอทขึ้นถึง ๙๗.๗° ซ. และในฤดูหนาวในเวลากลางวัน เวลาที่อากาศโปร่ง ไม่มีเมฆหมอก ปรอทลดต่ำลงถึงจุดน้ำแข็ง ทางภูเขาทางทิศตะวันออกมีฝนตกชุกมาก แต่ฝนจะตกน้อยลงถ้าเราไปจากทิศตะวันออกสู่ทิศตะวันตก

อาชีพ ราษฎรประกอบอาชีพทางเลี้ยงสัตว์ แต่
 มณฑลเป็นอันมากที่พอจะปลูกพืชพันธุ์ได้ ในปรั-
 ยุคบันราษฎรปลูกข้าวโพดและยาสูบมาก มีบ่อเพชร
 และทองคำอุดม ทองคำมีมากที่บ่อวิตวอเตอร์แลนด์
 (Witwatersrand) เป็นพืดเขาต่ำยาวประมาณ ๘๐ กิโลเมตร
 เป็นบ่อแร่ทองคำที่อุดมที่สุดในโลก

พลเมือง มีคนพลเมืองประมาณ ๑,๔๕๕,๘๖๕ คน

เมืองสำคัญ

ปริโตเรีย (Pretoria) เป็นเมืองหลวง

โจฮันเนสเบิร์ก (Johannesburg) ตั้งอยู่ในท่าม
 กลางของบ่อแร่ทองคำ เป็นเมืองใหญ่ มีแขกแอฟเฟอร์
 อยู่ประมาณ ๑๔,๐๐๐ คน

มณฑลของเรนจ์ฟรีเสก

ตั้งอยู่ระหว่างแม่น้ำออเรนจ์และสาขาคือแม่น้ำวาล

อากาศ แห้งแล้ง

พืช ที่สำคัญ ข้าวสาลี, ข้าวโอต, ข้าวโพด, และ
 ข้าวบาร์เล.

อาซฟ มีการเลี้ยงสัตว์และทำการเพาะปลูก

เมืองสำคัญ

บลูมฟอนเตน (Bloemfontein) อยู่สูง ๓๕๐ เมตร
เหนือระดับน้ำทะเล เป็นเมืองหลวง

แดนบาสโต

เป็นประเทศที่ตั้งอยู่บนเนินราบ มีเนื้อที่ประมาณ
๓๐,๗๒๐ กิโลเมตรตารางเหลี่ยม ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออก
เฉียงใต้ของมณฑลออเรนจ์ฟรีสเตต เป็นประเทศ
ที่อุดมไปด้วยน้ำ มีภูมิประเทศสวยงาม

อากาศ มีอากาศดีที่สุดใน

อาซฟ เป็นที่ปลูกข้าวตอกที่สุดในอาฟริกาใต้แห่งหนึ่ง
และประเทศนมหญ้าขนงาม มีการเลี้ยงวัวมาก

การปกครอง จัดการปกครองอย่างเดียวกันกับ แดน
เบชวานาโปรเทกตอเรต

เมืองสำคัญ

มาเสรุ (Maseru) เป็นเมืองหลวง มีพลเมืองประมาณ
๒,๓๒๐ คน

เกาะต่าง ๆ ของทวีปอฟริกา

เกาะทางทิศตะวันตก เป็นเกาะที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจภูเขาไฟ เกาะอาโซส์, แอสเซนชัน, ตริสตัน ดา กุนยา และเกาะอื่น ๆ เกิดจากหินผาในท่ามกลางมหาสมุทรแอตแลนติก เกาะเซนต์เฮลีน่า เป็นเกาะเดี่ยวอยู่ทางทิศตะวันออก เทือกหินผาในมหาสมุทรแอตแลนติกภาคใต้ เกาะมะดีรา, กานารี, เค็ปเวอร์ด เกิดจากทะเลต้นใกล้ ๆ ฝั่ง เกาะกินี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของอ่าวเบียฟรา (The Bight of Biafra)

เกาะอาโซส์ ตั้งอยู่ในระยะแนว ๑๐ องศาถึง ๑๕ องศาตะวันตกของประเทศโปรตุเกส เป็นเมืองขึ้นของโปรตุเกส เกาะมะดีราและปอร์โตซานโต เป็นของโปรตุเกส เป็นเกาะที่มีหินผาลำธารตัดเป็นทางลึก ตามที่ชันต่ำ ๆ มีป่าไม้ มีการเพาะปลูกเป็นอย่างดี ปลูกพืชพันธุ์เกือบทุกชนิดที่ขึ้นในเขตร้อนและอบอุ่น ชาวโปรตุเกสได้มาพบเกาะมะดีราแต่พระพุทธศักราช ๑๕๖๒ เป็นผู้

ได้นำต้นองุ่นและไม้ผลอื่น ๆ เข้ามาปลูกในเกาะนี้ เมือง
หลวงชื่อ ฟุนชาล (Funchal) เมืองนี้ได้ส่งเหล้าองุ่น
และผลไม้ ไปขายต่างประเทศ

เกาะคานารี มีเกาะใหญ่ ๆ ประมาณ ๑ เกาะ และ
เกาะเล็ก ๆ อีกเป็นอันมาก มีลักษณะแห่งภูมิประเทศ
คล้าย ๆ กัน เกาะเตเนอริฟ (Tenerife) เป็นเกาะ
ใหญ่ที่สุด แผ่นดินค่อยสูงขึ้นจนถึง ยอดเขาไต้ดี (Teyde)
สันตาครูซ (Santa Cruz) เป็นเมืองท่าและเป็นเมืองหลวง
ของหมู่เกาะคานารี ซึ่งเป็นของเสปญ

เกาะเคปเวอร์ด เป็นเกาะที่เกิดขึ้นด้วยอำนาจ
ภูเขาไฟ และที่เกาะเหล่านี้เคยมีภูเขาไฟอยู่ ไม่นาน
มานัก เหมือนกันกับหมู่เกาะคานารี หมู่เกาะเคปเวอร์ด
ตั้งอยู่ในแถบที่แห้งแล้ง ถึงกระนั้นในทหทานาไค มี
พืชพันธุ์ขึ้นเหมือนกัน การเลี้ยงวัวเป็นอาชีพสำคัญ
และมีการหาเต่าในทะเลที่ใกล้เคียง ปอร์ตกรานด์ (Porte
Grande) เป็นที่เรือกลไฟอังกฤษมาแวะเอาถ่านศิลา

เกาะเฟอร์นันโดโป เป็นของเสปญ ที่สูงขึ้นจน
ถึง ๓๐๐๐ เมตรเหนือระดับของน้ำทะเล มีพืชพันธุ์เป็น

ชั้น ๆ ขึ้นไปคล้าย ๆ กันกับ ประเทศอาฟริกาภาคีร้อนจัด
ของฝรั่งเศส

เกาะปรีนเซสและเซนต์ทอมัส เป็นของโปรตุเกส
และเกาะอันโนบอม เป็นของเสปญ เกาะเหล่านี้เป็น
เกาะเล็ก ๆ อยู่ในอ่าวกัน

เกาะแอสเซนชัน และ เซนต์เฮลีน่า เป็นของ
อังกฤษ เมื่อยังไม่เปิดคลองสุเอซ เป็นสถานที่สำหรับ
เรือกลไฟ เจมส์ทาวน์ (James Town) เป็นเมืองหลวง
ของเกาะเซนต์เฮลีน่า ตั้งอยู่ตอนกลางของเขตต์ลม
สินค้า เวลาที่เรือกลไฟมาจากประเทศอินเดียแวะที่นั่น

เกาะมาดากาสการ์ เป็นส่วนของเนินราบใหญ่ของ
อาฟริกา แผ่นดินทั้งสองแยกออกจากกันโดยช่องทะเล
โมซามบิก ลึกประมาณ ๓๐๐๐ เมตร เกาะนี้ได้แยก
ออกจากอาฟริกานานมาแล้ว เพราะสิ่งใด, ข้าง, ลิง,
และสัตว์อื่น ๆ ในอาฟริกา ไม่มีในเกาะมาดากาสการ์
เกาะนี้มีเนื้อที่ใหญ่กว่าประเทศฝรั่งเศส

พื้นที่ ทางทิศตะวันตกเป็นที่ราบ แผ่นดินสูง
ขึ้นเป็นชน ๆ จากฝั่งทางทิศตะวันตก จนถึงที่เนินราบ
ในตอนกลาง แล้วลดชั้นลงทางฝั่งทะเลทางทิศตะวันออก

อากาศ ทางฝั่งชนทางทิศตะวันออก อยู่ตรง
ลมสินค้า เป็นที่ฝนตกชุกที่สุด แต่ส่วนทางทิศตะวันตก
เฉียงใต้ นับว่าอยู่ข้างจะแห้งแล้ง

พืช เว้นแต่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ในที่ลุ่ม
มีป่าไม้หนาแน่น ส่วนในที่เนินราบเป็นทุ่งหญ้า

ผล สำคัญคือ ขาง, ใบชา, กาแฟ, โคลโค,
เชือกมะนิลา, ยาสูบและกานพลู.

สินค้าขาออก ทองคำ, วัล, เปลือกไม้, หนังสัตว์,
ข้าว.

พลเมือง มีประมาณ ๓,๒๕๐,๐๐๐ คน ราษฎร
ทางทิศตะวันตก เป็นพวกนีโกร บนที่เนินราบทางทิศ
ตะวันออก เป็นพวกมะละยูเดิม

เมืองสำคัญ

อันตานานาริโว (Antananarivo) ตั้งอยู่ตอนกลาง
ของเกาะ เป็นเมืองหลวง มีพลเมืองประมาณ ๓๕,๐๐๐ คน

ตามาตาฟ (Tamatave) เป็นเมืองท่าสำคัญ อยู่
ทางทิศตะวันออก มีรถไฟติดต่อกับเมืองอันตานานาริโว

มาจุงกา (Majunga) เป็นเมืองท่า อยู่ทางทิศ

๘๘

ตรงกันข้ามกับเกาะโคมอโร ซึ่ง
เป็นของฝรั่งเศสเหมือนกัน อุดมไปด้วยโลหธาตุ

เกาะเรอูนียง (Réunion), มอริเชียส (Mauritius)
และเกาะโรดรีเกซ (Rodriguez) เกิดขึ้นด้วยอำนาจ

ภูเขาไฟ เกาะเรอูนียง เป็นหินผาขรุขระ สูงถึง
๓๐๐๐ เมตร เป็นของฝรั่งเศส เกาะมอริเชียส สูงเพียง

๑๕๐ เมตร ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของเกาะมาดากาสการ์
อยู่ในระยะรุ่ง ๒๐ องศาใต้ มีฝนตกชุกและมีที่ดินอุดม
อ้อยเป็นพืชพันธุ์สำคัญ ปอร์ตลุยส์ (Port Louis) เป็น

เมืองหลวงของเกาะมอริเชียส และมีท่าจอดเรือ เกาะ
มอริเชียสและเกาะโรดรีเกซ เป็นของอังกฤษ

เกาะเซเชลส์ และ อามิรันต์ เป็นของอังกฤษ
วิกตอเรีย ตั้งอยู่ในเกาะมาเฮ มีท่าเรือ เป็น

เมืองหลวง

เกาะโซโคตรา เป็นของอังกฤษ อยู่ถัดจาก
สมทโซมาลีออกไป เกาะนี้มีภูมิประเทศดินฟ้าอากาศ

และพืชพันธุ์ เหมือนกันกับ แดนโซมาลี ที่สูงชันจน
ถึง ๑๓๘๐ เมตร ตั้งอยู่ทางที่จะเข้าไปอ่าวเอเด็น.

(สำเนา)

(ท. ๑)

ใบอนุญาตของกระทรวงธรรมการ

ออกให้ตามระเบียบการกระทรวงธรรมการ

ลงวันที่ ๒๔ เดือน พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๔๖๔

เรื่องตรวจและให้อนุญาตใช้แบบเรียนของบุคคลในโรงเรียน

ฉบับที่ ๓/๒๐๘

วันที่ ๒๖ เดือน พฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๗๐

หนังสือแบบเรียนภูมิศาสตร์ว่าด้วยทวีปอาฟริกา ของ
อำมาตย์ตรี หลวงฉวีวิทยาการ พิมพ์ครั้งที่ ๑ (หนึ่ง) ใน
พ.ศ. ๒๔๗๐

กระทรวงธรรมการได้ตรวจเห็นชอบ และอนุญาตให้ใช้ใน
โรงเรียนของกระทรวงธรรมการแล้ว

มหาเสวกโท พระยาไพศาลศิลปศาสตร์

ลงนามแทนเสนาบดีกระทรวงธรรมการ

(ใบอนุญาตนี้ ให้เฉพาะคราวพิมพ์คราวหน้า)